

ŽIVA ZAJEDNICA

Blagoslovljen Božić i Nova godina!
Gesegnete Weihnachten und ein glückliches neues Jahr!

Danas vam se u Davidovu gradu rodio Spasitelj
– Krist, Gospodin. I neka vam ovo služi kao
znak: Naći ćete Djetesce povijeno u pelenice
gdje leži u jaslama!

(Lk 2, 11–12)

Djeca će tvojih slugu, Gospodine, živjeti u miru,
i potomstvo će njihovo trajati pred tobom.

(Ps 102, 29)

Blagdan radosti i blagosti

Zasigurno ćete se složiti, dragi čitatelji(ce), da je Božić zaista blagdan radosti i blagosti. Bez obzira što se istinsko otajstvo Božića izvana komercijaliziralo do neukusa, što više-manje iste stvari činimo u adventsko i božićno vrijeme svake godine, Božić nam je ipak drag, najdraži blagdan. I svake godine nam otkrije neku svoju novu tajnu, obraduje nas i osvježi, podari nam snagu i volju za daljnji život. Božić je vrlo dinamičan događaj, te ga stoga i mi jednako dinamično doživljavamo i slavimo. Božić ostavlja duboki trag u svima nama, budi emocije, motivira.

Nikada nebo nije bliže zemlji, kao o Božiću.

I nikada Boga ne osjećamo bližim čovjeku, kao o Božiću.

I nikada se ne osjećamo tako bliski ljudima, kao o Božiću.

S prvom nedjeljom došašća započela je u Crkvi nova crkvena godina, koja je, u sklopu pripreme za proslavu Velikoga jubileja, posvećena Bogu Ocu, stvoritelju svih ljudi, koji nam je darovao Isusa, „našeg Spasitelja i prijatelja, brata i Otkupitelja“, kako stoji u Papinoj molitvi za tu godinu.

Na kraju, svim članovima uredništva i suradnicima, svim dopisnicima i prijateljima, svima onima koji nas na bilo koji način podržavaju, a svakako svim čitateljicama i čitateljima, želimo radostan i blag Božić, te blagoslovljenu Novu 1999. godinu. Neka nad svima nama bdije nježna ruka našega Boga, dobroga Oca svih ljudi.

Uredništvo

ŽIVA ZAJEDNICA LEBENDIGE GEMEINDE

60435 Frankfurt am Main
An den Drei Steinen 42
Tel. (0 69) 95 40 48-0
Fax (0 69) 95 40 48 24

Herausgeber/
Izdavač: Kroatenseelsorge in Deutschland

Verantwortlich/
Odgovara: Josip Klarić

Chefredakteur/
Glavni urednik: Anto Batinić

Redaktion/
Uredništvo: Stanka Vidačković, Jura Planinc,
Ivek Milčec, Jozo Sladoja, Jozo Župić

Mitarbeiter/
Suradnici: Željka Čolić, Dijana Tolić, Alen Legović,
Marko Obert, Vlatko Marić

Layout: Ljubica Markovica

Lithos +
Seitenmontage: Fotosatz Service Bauriedl
64546 Mörfelden-Walldorf

Druck: Spenglers Druckwerkstatt GmbH
64572 Büttelborn

Jahres-
bezugspreis: DM 30,- Incl. Porto (s poštarinom);
za ostale europske zemlje: DM 40,-
za prekomorske zemlje: DM 60,-

Bankverbindung: Konto Nr. 129072 (BLZ 500 502 01)
bei der Frankfurter Sparkasse

Piše: Anto Batinić

Pastoralna suodgovornost za budućnost

Običaj je da se na kraju svake godine sabere i ocijeni sve ono što se radilo tijekom godine koja je na izmaku, ali da se također donesu glavne smjernice za sljedeći period. U hrvatskom pastoralnom djelovanju u Njemačkoj dominirali su ponovno ustaljeni pastoralni oblici u okviru standardnoga župnoga ili misijskoga pastora. Pod tim se dakako podrazumijeva okupljanje zajednice na euharistijska slavlja te slavljenje ostalih sakramenata, vjeronaučna pouka, hodočašća, susreti mladih, biblijski i obiteljski seminari, duhovne obnove, smotre misijskih crkvenih zborova (novo), karitativno djelovanje, kao i uobičajene priredbe u povodu Majčina dana, Nikolinja te ponegdje župnih zaštitnika.

Sabiranje zajednice hrvatskih katolika, u Isusovo ime, i navješćivanje Isusove Radosne vijesti i jest glavna svrha hrvatskih katoličkih zajednica. Za to nisu odgovorni samo biskupi domovinske i mjesne Crkve, svećenici ili pastoralni suradnici, nego svaki vjernik ponaosob, svaki član Crkve. Upravo takve pastoralne suodgovornosti i svijesti nedostaje u našim zajednicama. Cjelokupno zauzimanje naših vjernika u zajednici svede se obično na ono najminimalnije: sudjelovanje u misi, primanje sakramenata, plaćanje crkvenog poreza, slanje djece na vjeronauk, folklor ili pjevanje. Samim tim vjernici sami pokazuju svoju zrelost i odgovornost, ali bi u svakom slučaju mogla biti veća, i to u stajalištu da je Crkva, odnosno misija, moja kuća, da kao vjernik u njoj imam mjesto, pravo glasa i angažiranja. S druge strane bi i pastoralno osoblje, osobito svećenici, mogli biti fleksibilniji, otvoreniji i komunikativniji na tom planu.

Iako se svi nalazimo u tuđoj zemlji, naše su zajednice snažno usmjerene prema domovini; iako se naše zajednice nalaze na području mjesne njemačke Crkve, one su snažno povezane i s našom domovinskom Crkvom. Upravo je ove godine došlo do napetosti odnosno do pokušaja razjašnjenja položaja inozemnih, pa i naših katoličkih zajednica u odnosu na mjesnu i domovinsku Crkvu. Odgovor od strane mjesne Crkve, odnosno Njemačke biskupske konferencije, jest nacrt nove koncepcije za dušobrižništvo vjernika drugih materinskih jezika. Takav odgovor nametnulo je samo vrijeme, ali i aktualne crkveno-pastoralne pa i socijalne, političke i kulturne prilike. Pod ele-

mentom vremena misli se na vrijeme kao faktor koji sa sobom donosi starost, ali i novine, odnosno promjene, ne samo u organizaciji nego i u ljudima. Crkvu u Njemačkoj potresaju istupi (kojih je sve manje u zadnjih sedam godina), a samim tim i financijska kriza, te osobito nedostatak svećenika.

Mjesna Crkva u Njemačkoj je međutim, kako rekosmo, zaokupljena formuliranjem nove pastoralne koncepcije za strane katolike. I prema dosadašnjem konceptu misije su više ili manje uspješno postale sastavni dio pastora mjesne Crkve, te će, kako ovih dana piše freiburški prelat W.Sauer, imati čvrsto mjesto u novom pastoralnom konceptu, koji se temelji na kooperativnom pastoralu „naroda Božjeg s mnogo jezika“. Najveći nedostatak koncepta inozemnih misija jest njihova manjkava integracija u mjesnu Crkvu te njihovo postupno stvaranje mentaliteta geta, otoka ili oaza. Nova koncepcija za pastoral stranaca nastoji nadici taj manjak tražeći od stranih katolika uključivanje u pastoralne strukture mjesne Crkve, dajući im time i priliku za veću suodgovornost u Crkvi, a ne oduzimajući im pravo na njihove tradicionalne posebnosti kao ni na bogoslužja na materinskom jeziku. Mnoge pastoralne jedinice u budućnosti bit će višejezične zajednice, posve integrirane u mjesnu Crkvu i njezin kooperativni i kategorijalni pastoralni sustav, što također odgovara općem trendu globaliziranja. Zato i pomoćni münsterski biskup J. Voß, u svom izagranju na IV. svjetskom kongresu za dušobrižništvo stranaca i izbjeglica u Rimu, tvrdi: „Katoličke odnosno misije drugih materinskih jezika imaju i u budućnosti veliko značenje u izgradnji mostova među kulturama“. Kao nužne perspektive za budućnost Voß je naveo slijedeće: veću obostranu suodgovornost župa mjesne Crkve i inozemnih zajednica za religiozni odgoj djece, nove oblike suradnje, angažiranje vjernika u katehezi, potreba kategorijalnoga pastoralnog djelovanja za određene skupine i uzraste (duhovne vježbe, vjerski tečajevi, molitvene skupine), oživljavanje katekumenata itd. Mnogo toga čeka i članove naših zajednica, kako starije koji mirovinu uživaju ovdje i ne vraćaju se u domovinu, tako i drugi i treći naraštaj, koji ne pomišljaju na povratak u domovinu, ali žele ostati u vjeri i tradiciji svojih roditelja, kao članovi jedne katoličke Crkve. ■

O osnivanju Misije u Frankfurtu

Dr. I. T. Međugorac iz Stuttgarta poslao je na uredništvo „Žive zajednice“ opširno pismo u kojem se osvrće na, kako piše, „neke netočnosti“ objavljene u svečanom trobroju našega lista (8-10/98).

Zbog opsežnog sadržaja pismo gosp. Međugorca ne možemo objaviti u cijelosti, ali ćemo navesti ono najvažnije, a radi se o osnivanju Hrvatske katoličke misije Frankfurt.

Dr. Međugorac piše: „HKM Frankfurt ustvari je zaživjela, ne pisanim dekretom, nego „via facti“, početkom 1964. g., te prema tome ne spada uopće među naše najstarije misije u Njemačkoj. To je zapravo naša prva Misija koja je nastala prvenstveno za pastoralne potrebe naših sezonskih radnika („Gastarbeiter“-a), koji su tih godina (1963./64.) masovno dolazili u Njemačku, pa i u Frankfurt, dok su starije misije (München, 1948., Essen i Köln, 1956., Stuttgart 1958. i dr.) osnovane za potrebe naših vjernika, koji su u Njemačku došli ili prije II. svjetskog rata ili za vrijeme rata, ili u većini slučajeva kao politički emigranti u prvim poslijeratnim godinama“.

Pisac pisma piše kako se od prosinca 1963. nalazio na studiju u Frankfurtu, te je uz studij, od početka 1964. pomagao našim radnicima, posebice u socijalnim pitanjima. „Od ožujka 1964. g., na molbu mjesne Crkve u Frankfurtu i nadležnog Biskupskog ordinarijata u Limburgu, počeo je okupljati naše vjernike u određeno vrijeme i na određenom mjestu (u crkvi sv. Ante Padovanskoga) i na nedjeljna euharistijska slavlja i sv. sakramente... Početkom lipnja 1964. g., u Frankfurt je, kao privremeno rješenje, da bi fra Tomislava rasteretio, došao profesor Franj. bogoslovije u Sarajevu dr. fra Vitomir Slugić. On je uskoro po dolasku od nadležnog ordinarijata u Limburgu dobio najprije usmeno, a 1. srpnja 1964. i pismeno jurisdikciju za dušobrižništvo Hrvata koji se nalaze u Frankfurtu i okolici.“

Od ordinarijata je dobio i jedan rabljeni automobil za vršenje socijalne i pastoralne službe. Od tadašnjeg direktora Caritasa za Frankfurt dobio je u zgradi Caritasa u Mainzergasse 10 i uredske prostorije za razgovore i savjetovanje naših ljudi u određeno uredovno vrijeme. O tome su i najutjecajnije dnevne

novine Frankfurter Allgemeine Zeitung, u subotu 11. 7. 1964., str. 61, obavijestile svoje čitatelje“ (kopija članka u prilogu), stoji u pismu. Prema tomu je fra Vitomir ostao u Frankfurtu do Bogojavljenja 1965., a prije toga je svoja zapažanja o pastoralnom radu napisao u opširnim izvješćima na latinskom jeziku. Usto je zajedno s fra Tomislavom pronašao i službeno postavio 1. 1. 1965. gosp. Ivu Hladeka za prvog socijalnog radnika za naše ljude. „Možda je ovdje potrebno spomenuti da je ta cijela aktivnost o. V. Slugića za naše vjernike u Frankfurtu ignorirana i svjesno prešućena u svim dosadašnjim izvješćima gdje se govori o nastanku i razvoju naših misija u Njemačkoj“, piše dr. Međugorac. Zatim ističe kako su naši biskupi na zasjedanju u Rimu 5. 12. 1965. odlučili u Frankfurt poslati fra Bernarda Dukića, koji ondje i dolazi pred Božić 1965. „Dotadašnji voditelj Hrvatske katoličke zajednice u Frankfurtu fra Tomislav Međugorac je, na molbu nadležnog ordinarijata u Limburgu i prelata Büttnera, za vrijeme sv. mise za naše radnike, o. Bernarda predstavio hrvatskoj crkvenoj zajednici i uveo u službu kao novog voditelja te zajednice“.

Čestitka iz haaške tamnice

Dragi i štovani fra Anto!

Rado se prisjećam naših nekoliko ugodnih i sadržajnih susreta u danima obrane napadnutih hrvatskih ognjišta u prelijepoj nam središnjoj Bosni s početka 1993. godine i prijeratnih vremena, radujući se što odnedavno imamo prigodu dobijati vaš vrijedni i zanimljivi list „Živu zajednicu“. Želim Vam iz srca i duše u ime svih Hrvata, haaških uznika, čestitati značajan jubilej – 20. obljetnicu uspješnog izlaženja hrvatskoga katoličkog časopisa „Živa zajednica“.

Neka dragi Bog čuva i štiti Vas, Vaše suradnike i čitav naš ponosni hrvatski narod!

Uvijek Vaš
Dario Kordić

OGLASI – OBAVIJESTI

• **Jednolisni katolički zidni kalendar za 1999. – godinu Boga Oca**, lijepo opremljen, sa slikama novog hrvatskog blaženika kardinala Alojzija Stepinca i pape Ivana Pavla II.
Narudžbe: Hrvat. katol. zajednica, Niedenu 27, 60325 Frankfurt;
tel. 069/72 31 25; fax. 72 33 63.

• **Jednolisni katolički zidni kalendar za 1999.** u izdanju Hrvatskoga dušobrižničkoga ureda i „Žive zajednice“, na luksuznom papiru, s najvažnijim podacima o pastoralnim događanjima u hrvatskoj pastvi sljedeće godine. Na kalendaru se nalazi velika slika u boji sv. Ante Padovanskoga.

Narudžbe:
Hrvatski dušobrižnički ured,
An den Drei Steinen 42,
60435 Frankfurt;
tel. 069/9 54 04 80; fax. 95 40 48 24.

• **Socijalna služba Caritasa u Mannheimu** ima novu adresu: D 7,5, Postfach 121440, 68159 Mannheim, tel. 06 21/126 02 18 ili 12 60 20; fax. 12 60 28 88.

• **Traži poznanstvo – Njemica** 58/160, plava, prirodna i nježna, traži zgodna i pouzdana prijatelja od 55 godina pa naviše. Javiti se pismom i s telefonskim brojem – samo iz Frankfurtu i bliže okolice. Šifra: Helga

• **Povoljni odmori za starije osobe** – Amt für multikulturelle Angelegenheiten (Walter-Kolb-Str. 9–11, 60594 Frankfurt, tel. 069/21 23 87 65) obavještava i strane sugrađane da i 1999. mogu povoljno ići na odmor, i to uz potrebitu pomoć. Radi se o poznatim njemačkim, uglavnom banjskim liječilištima. Sve informacije o odmoru za starije osobe mogu se dobiti na njemačkom jeziku na tel. 069/2 12 35 08 ili 21 23 54 15.

Upisani u Božje biće

Božić je novi početak zajedništva čovjeka s Bogom

Nisam ni svjestan kako se Božić tako brzo približio. Župnik hrvatske katoličke misije pozvao me da dođem za svetog Nikolu. Mala Ana zamolila me da joj pomognem napisati pismo za, kako ona kaže, „Père Noël“, što bismo mi mogli prevesti „Djeda Božićnjaka“ ili, kako se zvao još prije deset godina, „Djeda Mraza“. Jedva se izvukoh od pisanja pisma. Ali to me podsjeti da me je glavni urednik zamolio za tekst o Božiću. Znam da moram napisati prilog i siguran sam da ću ga napisati. Ali prije nego se stavim za računalo, pitam što i kako napisati jer pisanje razmišljanja o temi koja se tiče vjere nije jednostavno, traži dušu i srce čovjeka. A doživjeti Božić gotovo mjesec dana prije samog blagdana, nije lako. Ipak činjenica je da kršćanin počne razmišljati o Božiću već s prvom nedjeljom adventa. Tada već provrve sjećanja i preplave mozak, dušu i srce. Iznižu se svi doživljaji Božića. Isprepleću se sjećanja, doživljaji i stvaraju mozaik koji nije moguće opisati i dočarati drugima. Nije mi uvijek moguće smjestiti svaki događaj, svaki doživljaj u pravi povijesni kontekst, ali sve to je jedna nova slika našeg življenja i doživljavanja Božića.

Umjesto prošlosti, okrenimo se budućnosti. Kako ćemo dočekati ovaj Božić? Što ćemo u ovogodišnjem Božiću doživjeti i što će nam od toga ostati u sjećanju? Što očekujemo od ovog Božića? Što za svakoga od nas ponaosob znači Božić?

Na sva ova pitanja mora odgovoriti svatko za sebe i na više načina. Jednostavno se može reći da je to spomendan rođenja Isusa Krista. Takav odgovor ne može nikoga zadovoljiti jer će vjerojatno tako odgovoriti i dijete koje je počelo dolaziti na vjeronauk.

Božić je puno više nego što je samo spomendan rođenja Isusa Krista. Božić je blagdan koji primorava na razmišljanje, stavljanje u pitanje našeg odnosno mog vlastitog života, ustaljenih svakodnevnih čina. Božić jasno pokazuje da čovjek nije samomu sebi cilj i smisao. On podsjeća da nam je potreban netko tko će nam otkriti svu našu stvarnost, bijedu

i ograničenost, ali i veličinu, uzvišenost na koju smo pozvani. Božić nas podsjeća da smo bića koja su voljena, za koja se Stvoritelj toliko brine te je odlučio postati nama sličan, proživjeti ovaj ljudski život na sličan način na koji ga svaki čovjek doživljava.

Božić je jasan govor Boga o tome kako je on ušao u čovjekovu egzistenciju, pa je ona tako dobila smisao. Time postaje jasno da život svakog čovjeka jest i treba biti u centru pažnje čovjeka, ali i prirode jer je Bog tu egzistenciju obilježio utjelovljujući se u našu ljudsku stvarnost. Tim činom posvetio je ne samo našu ljudsku

egzistenciju nego i sve ono što čovjeka okružuje. Evandjelja nam govore da je u ono vrijeme bila radost anđela na nebesima i pastira na zemlji (Lk 2,13–20). Božićni događaj jest početak radosti čovjeka i svakog stvorenja zbog susreta s Bogom koji je ušao u čovjekovu povijest i povijest svijeta. To je novi početak zajedništva čovjeka s Bogom. Stoga nije ni čudo da je sveti Franjo Asiški, slaveći Božić u Grecciu, htio sam sebi i svima drugima prikazati veličinu i uzvišenost događaja, ali još više ljubav Boga prema čovjeku. Božić je blagdan ljubavi koja se rodila i time bitno obilježila i usmjerila čovjeka i čovječanstvo. A svako novo slavljenje Božića je, ne samo podsjećanje, nego poziv na ostvarivanje te ljubavi koja se utjelovila među ljudima. Svako novo slavljenje Božića podsjeća nas da nismo stigli na cilj, da ono što Božić najavljuje i započinje nije još ostvareno.

Za Božić obično kupujemo darove za one koje volimo, koji nam nešto znače, kojima smo blizi. Simbolika darivanja za Božić je jako snažna. Darovi koje dajemo drugima su znak dara koji nam je Bog darovao u događaju Božića. Dar je isto tako želja da pružimo drugome radost, sreću. Božić je blagdan kad se podsjećamo da smo dobili najveći dar koji je čovjek mogao očekivati i dobiti: Bog je došao čovjeku i ušao u njegovu ljudsku stvarnost. Postao je čovjekom da bi čovjek ponovno postao „slika Božja“ (GN 1,27).

Vjerujem da ćemo i ove godine darivati svoje bižnje, prijatelje i poznanike. Neka nas i to podsjeti na pravi smisao Božića i dara koji smo dobili! Neka nam Onaj kojeg nam je Bog darovao donese puno radosti i ovoga Božića!

Nismo sami, ni ostavljeni. Bog je oslonac i pouzdanje. Svi smo mi upisani u njegovo biće. Scena sa susreta mladih u Waiblingenu

Dr. fra Stipe Nimac

DIEBU

Kateheza

U svojim predavanjima dr. Nimac je govorio o prioritetu kateheze odraslih, o poticajima, motivaciji, oblicima i modelima kateheze odraslih, te o njenoj svrsi, ciljevima i sadržajima.

Svaki kršćanin pozvan je od Boga na zrelost vjere, te ima potrebu i pravo na

primjerenu katehezu. Primalac Evanđelja je konkretni čovjek, uvijek ukorijenjen u određenu situaciju, na kojeg utječu psihološki, društveni, kulturni i religijski uvjeti. No prvenstveno je cijela kršćanska zajednica primalac kateheze i svaka pojedinačna osoba u njoj. Zato je i kateheza prema različitoj dobi bitno potrebna. Isto tako važno je voditi računa o životnim iskustvima, uvjetima i izazovima s kojima se odrasli sučeljavaju u životu.

Postoje situacije i okolnosti u kojima se nameću posebni oblici kateheze: kateheza kršćanske inicijacije ili katekumenata, kateheza u tradicionalnim oblicima tijekom liturgijske godine ili u izvanrednom obliku misija, kateheza u prigodi

posebno značajnih događaja za život osobe (npr. ženidba, krštenje djeteta i drugi sakramenti, bolest...) potpuna kateheza onih koji imaju zadaću formacije u zajednici ili se zalažu u apostolat laika.

Predavač je istakao da se kateheza odraslih danas nalazi u krizi. Suvremeno kršćanstvo, kao globalna pojava, nije više shvaćeno kao stvarnost u koju se vjeruje, ono više ne pobuđuje volju da se postane kršćaninom unatoč očitim pojavama povratka religijskog i oživljavanja svetoga u našem vremenu.

Mora se priznati da kod nas još uvijek postoje velike teškoće koje često jednako osjećaju i voditelji kršćanskih zajednica i njeni odrasli članovi. Te se teškoće odnose na ciljeve i na sadržaje, i na cjelokupan način rada u katehezi odraslih, npr. u pristupu inteligenciji, radničkom svijetu i radnicima na privremenom radu u inozemstvu. Mnogi se laici ne osjećaju dovoljno potaknuti, ni dovoljno formirani za zauzimanje sudjelovanje u različitim oblicima života i djelovanja kršćanske zajednice.

Pozitivna i druga iskustva

Kršćanska zajednica treba pronalaziti oblike trajne kršćanske formacije odraslih: redoviti susreti u obliku predavanja, tribine, skupni rad, duhovno-molitvena okupljanja, obiteljski susreti u obliku vikenda, katekumenat, kateheza roditelja i kumova prigodom pripreme djece i mladih za slavljenje i primanje sakramenata...

Pozitivna iskustva kateheze odraslih su pravi znakovi vremena koji pozivaju da se s nadom gleda prema ostvarenju budućnosti: povećano zalaganje laika u crkvenom služenju a posebno u katehezi, potvrda različitih procesa katekumenata, otkrivanje prvenstva Božje riječi i zanimanja za Bibliju i širenje pitanja o formaciji koje se postavlja i mnogim odraslima koji osjećaju potrebu produ-

Seminar za permanentnu izobrazbu pastoralnih suradnika/ka hrvatskih katoličkih misija u Njemačkoj održan je od 23. do 26. studenog '98. u „Bischof-Ketteler-Haus“ u Dieburgu. Seminar je organizirao fra Josip Klarić, delegat za hrvatsku pastvu u Njemačkoj, sa svojim suradnicima, a bilo je nazočno 40 sudionika/ka.

Središnja radna tema bila je „Trajni odgoj i obrazovanje u vjeri“ (kateheza odraslih), a obradio ju je dr. fra Stipe Nimac, profesor na Franjevačkoj teologiji u Makarskoj i Visokoj katehetskoj školi u Zadru, koji je ujedno i član Vijeća za katehizaciju pri Hrvatskoj biskupskoj konferenciji i viši savjetnik za studente i radničku mladež pri Nacionalnom katehetskom uredu.

Atmosfera na seminaru bila je odlična

odraslih

Svaki vjernik je dužan produbljivati svoju vjeru. Kateheza odraslih i njezini modeli: Predavač dr. fra Stipe Nimac dao iscrpne obavijesti o katehezi odraslih u Hrvatskoj, te o crkvenim dokumentima glede te teme.

biti vjeru i otkriti njeno značenje u kršćanskom postojanju.

No katehezi odraslih prijeti opasnost površnosti i improvizacije. Ona je često usmjerena samo na kršćane unutar Crkve, tj. nema misijske perspektive. Osobe koje su uključene u katehezu odraslih uglavnom su iznad 40 godina, većinom žene, a samo u maloj proporciji zastupljeni su mladi, radnici, siromašni, rubni. Postoje i problemi glede jezika i komunikacije, tj. sadržaj naviještanja često je stran i nema dovoljno značenja za ljude u njihovom svakodnevnom životu. Kateheza odraslih vrlo često ne pobuđuje osjećaj prema Crkvi pa se neki kršćani udaljuju od institucionalne Crkve čim postanu zreli u vjeri pomoću katehetskog procesa. Posebni problemi susreću se u moralnom području. Osjeća se veliki nesrazmjer između osobne moralne svijesti odraslih kršćana i službenog crkvenog moralnog nauka.

I pored svih negativnih značajki može se ustvrditi da pastoral ne može biti uspješan bez katehizacije odraslih. I Isus se gotovo uvijek obraćao odraslima kad je htio uputiti neku poruku.

Dr. Nimac je nazočnima spomenuo i tri načela katehitičara profesora Emilia Albericha kojih bi se trebalo držati:

svaki pastoral koji ne daje prednost odraslima jest nedjelotvoran; biti uvjeren da je moguće s odraslima raditi; biti uvjeren da obnova zajednice mora sačinjavati središnji cilj pastoralnih nastojanja.

Predavač je naveo sve važne dokumente opće Crkve koji naglašavaju katehizaciju odraslih. Detaljnije je govorio o „Općem katehetskome direktoriju“ i „Rimskom obredniku“, a za Katekizam Katoličke Crkve rekao je da je namijenjen svim vjernicima i svakom čovjeku koji želi upoznati ono što vjeruje Katolička crkva.

Od dokumenata Crkve u Hrvata preporučio je temeljni dokument o katehezi „Radosno navještanje Evanđelja“ – Temeljne smjernice o obnovi religioznog odgoja i kateheze (KS, ZG 1983.), u kome hrvatski biskupi ističu da su odrasli sposobni da u punoj odgovornosti prihvate vjeru kao svoje trajno životno opredjeljenje. Svaki kateheta trebao bi imati i „Upute Hrvatske biskupske konferencije za ostvarivanje katekumenata u našim prilikama“, kao svojevrstan liturgijsko-pastoralni vodič za ozbiljnu pripravu odraslih, za krštenje i pouku za život u vjeri.

Dr. Nimac je informirao nazočne o novom planu i programu katoličkog vjeronauka u osnovnoj i srednjoj školi u Hrvatskoj, te o ustrojstvu Nacionalnog katehetskog ureda (NKU). Spomenuo je i Ugovor o programu i načinu nastave katoličkog vjeronauka u javnim školama i vjerskog odgoja u javnim predškolskim ustanovama kojeg je 22.10.98. jednoglasno prihvatila Vlada Republike Hrvatske.

Nakon izlaganja radilo se u skupinama, postavljana su pitanja i izmjenjivana mišljenja i iskustva. Razgovor je bio usredotočen na svakodnevne poteškoće s kojima se susreću pastoralne/i suradnice/ci u svom radu. Istaknuto je da odraslim vjernicima izvan domovine treba omogućiti poznavanje i usvajanje vlastite duhovno-kulturne vjerske baštine, ali osposobljavati ih za otvorenost prema duhovno-kulturnim vjerničkim vlastitostima drugih naroda i njihovih crkava. Svi su se složili da je od osobite važnosti izmjena pastoralnih iskustava pastoralnih djelatnika iz domovine i inozemstva. Iskustvo što ga stječu katehete boraveći u inozemstvu dragocjeno je za traženje i pronalaženje novih puteva za uspješno navještanje i ostvarivanje evandeoske poruke. **Stanka Vidačković**

Pastoralne suradnice i suradnici imali su u Dieburgu priliku svakodnevno zajedno slaviti Boga u misnom slavlju

Na misu prosječno idu više Nijemci nego Hrvati

Jedne obične nedjelje u crkvenoj godini u Njemačkoj je 1997. na misu išlo prosječno 17,6% (4,8 milijuna) katolika. Mnoge bavorske biskupije su čak iznad toga prosjeka, a u broju misara vodi biskupija Erfurth (28%). Zabilježen manji broj istupa iz Crkve, a više krštenja i povratnika. Manji broj svećenika i župnih dušobrižnika, a povećan broj stalnih đakona i pastoralnih referenata.

Više njemačkih novina je koncem studenoga objavilo podatke Njemačke biskupske konferencije o smanjenju broja istupa iz Katoličke crkve, o povećanom broju povratnika i krštenja, te podatke o pohađanju misa (usp. KNA, Frankfurter Allgemeine Zeitung, 24.11., L'osservatore Romano 27.11.). Neki naši ljudi u Njemačkoj, na osnovi svojih površnih dojmova, govore kako vrlo malo njemačkih katolika ide na misu, kako su njemačke crkve prazne. Nijemci međutim ne bi bili Nijemci kada o svemu ne bi vodili statistiku. I tako, na osnovi najnovijih brojki, vidi se da iznimno veliki postotak njemačkih katolika pohađa mise, ovisno od biskupije do biskupije. Većina hrvatskih misa u Njemačkoj je srećom odlično posjećena, crkve su prilično pune, ali se hrvatski katolici okupljaju na mise samo u nekoliko crkava, dok Nijemci imaju svoje matične župe i druge crkve u kojima se okupljaju, pa dojam o polupraznim crkvama često vara. Čovjeku dode da uzvikne: eh, kad

bi toliko naših ljudi dolazilo na mise! Ne samo u dijaspori, nego i u domovini!

Ilustracije radi, evo samo nekoliko najvažnijih podataka o tomu.

Iz Katoličke crkve je 1997. istupilo 123 813 vjernika, što je za 7 500 (7%) manje nego godinu dana prije toga. Time se nastavlja trend smanjenja istupa iz Crkve. U odnosu na 1992. broj istupa je manji za 70 000, dakle za 36%.

Prošle se godine povećao broj onih koji su se kao mladi ili odrasli krstili (7 700) ili vratili u Crkvu (7 450). Ukupno je 1997. u Crkvu primljeno oko 270 000 osoba, što je za 4 000 više nego prethodne godine.

Udio katolika u njemačkom stanovništvu iznosi više od jedne trećine ili 33,4%, od čega u starim saveznom zemljama 40,7%, a u novim (uključivo s Berlinom) 6,2%.

Jedne obične nedjelje kroz godinu misu pohađa 4,8 milijuna katolika. Udio vjernika koji idu na misu time iznosi 17,6%, što je za 0,4% manje nego prethodne

godine. Te su brojke uveliko različite kada se usporede pojedine biskupije. Najmanji broj misara bio je u biskupijama na sjeveru i istoku Njemačke: Berlin 12,7%, Magdeburg 13,1%, Hildesheim 13,9%, Hamburg 14,1%.

U većini bavorskih biskupija broj misara je nadmašio savezni prosjek: Regensburg 26,8%, Eichstätt 25,9%, Würzburg 23,3%, Passau 20,4%. Ispod prosjeka je München-Freising sa „samo“ 15,5%, što je blizu prosjeka biskupija Freiburg (16%), Rottenburg-Stuttgart (16,2%) i gotovo sve zapadnonjemačke biskupije, s iznimkom Münstera (18,2%) i Paderborna (19%).

Ali i u nekim biskupijama izvan Bavorske zabilježen je natprosječni broj posjetitelja mise, kao u Fuldi (22,1%), Dresdenu (22,3%), Osnabrücku (24,3%). Najveći broj misara u Njemačkoj zabilježen je u biskupiji Erfurth, gdje je jedne obične nedjelje na misi u prosjeku bilo 28% katolika, dakle gotovo svaki treći vjernik.

Smanjio se međutim broj svećenika i župnih dušobrižnika (1997. bilo je 13 535 svećenika aktivnih u pastoralnoj službi, što je 170 manje nego prethodne godine). Broj stalnih đakona porastao je naprotiv za 140, a broj pastoralnih referenata za 117.

NOVO IZDANJE

Legenda o četvrtom kralju

Legenda o četvrtom kralju, Teovizija, Zagreb 1998. S njemačkoga preveo Ivan Ivanković

Tko je to četvrti kralj? Može to biti bilo koji kralj, koji je iz bilo kojih razloga četvrti u nekom redu ili po redu. Ali, ako kažemo da se taj četvrti kralj poklonio Isusu, onda će se svaki ministrant odnosno vjeroučenik zapitati je li to moguće, jer znaju da su se Isusu poklonila samo tri sveta kralja. Oni uporniji posegnut će za Matejevim evanđeljem (Mt 2,1-12) gdje je ta zgoda opisana kako bi na licu mjesta potvrdili da su zaista bila samo trojica. Ali će se i oni iznenaditi još više kad vide da se u evanđeoskom izvještaju ne spominju ni tri ni sveta ni kralja. Zabu ni sada doprinosi i ovaj četvrti kralj. Na jednoj slici Benozza Gozzolia prikazana

je cijela obitelj Medici kako se poklanja Isusu. Isus i Marija su na samom rubu slike. Pa tako su i na „Poklonstvu kraljeva“ od fra Angelica naslikani i njegovi prijatelji, braća franjevci. I u ruskoj tradiciji postoji jedna babuška koja je odlučila poći i pokloniti se Isusu. Svi se nekako natječu biti Isusovi poklonici. Tako i četvrti kralj iz naše legende kreće iz Rusije da bi se poklonio Isusu.

Vrhunski pripovjedač, njemački pisac Edzard Schaper, opisuje nam put četvrtoga kralja od pojavka zvijezde do njegovog konca. I ovog se puta biblijskom tekstu o mudracima s Istoka pridodaje nešto novo. Kao da nam pisac kroz život četvrtoga kralja želi još jače naglasiti i posvijestiti pitanja: Zašto je Isus došao, kome je došao, kako mu treba služiti...? Radostan zbog pojave zvijezde kreće četvrti kralj na nepoznat put. Prolazi veliku životnu

pustolovinu, razočarenja i ushite. Gubi domovinu, kraljevstvo, krunu, prijatelje, darove što ih je ponio Isusu i sve to lutajući za zvijezdom u potrazi za Isusom, ne gubeći iz vida svoj cilj – mjesto nad kojim je zvijezda zaslala. Je li to život maga, naivca ili sveca?

„Legenda o četvrtom kralju“ izašla je u hrvatskom izdanju u prijevodu autora ovoga teksta. Izdala ju je „Teovizija“ iz Zagreba. Ovaj dragulj u riznici kršćanskih legendi postaje obogaćenje i za naše jezično područje. Moći ćete je s jednakom prigodom čitati o Božiću, u korizmi, kao i za Uskrs. Prisposoba čija će vas lakoća pripovijedanja razmaziti, a stvarnost poruke uvijek poticati na razmišljanje. U samom njenom naslovu u latinskoj riječi „legenda“ skrivena je poruka da je to „ono što treba čitati“. Možda ćemo otkriti da svatko može biti kralj upućen k novorođenom Isusu. I.I. Narudžbe na adresu: Ivan Ivanković, Marienstr.8, 71332 Waiblingen, tel. 07151/56 22 35

IZ LIJEČNIČKE PRAKSE

Piše:

Dr. Sanja Krajcar, Frankfurt

Alkoholizam

Blagdani (Božić, Nova godina i dr.) su obično povod za povećanu potrošnju alkoholnih pića, pa stoga valja upozoriti na opasnosti koje alkohol donosi: po zdravlje, obitelj, društvo...

Dr. Sanja Krajcar

Alkoholizam je samo jedan od oblika ovisnosti kojima ću posvetiti nekoliko svojih sljedećih priloga. Nažalost, često mi se događalo da ljudi koji su zbog posljedica uzimanja alkohola zatražili moju pomoć nisu bili svjesni što je uzrok njihovim tegobama i koliko su one ozbiljne. Stoga će, nadam se, ovaj članak unijeti malo više svjetla u ovaj često prešućivan i zaobilazan problem.

Za početak nekoliko suhoparnih, medicinskih podataka, koji su po mom mišljenju važni za razumijevanje posljedica uzimanja alkohola.

Alkoholi su, strogo „kemijski“ gledano, derivati ugljikovodika koji sadrže jednu ili više tzv. hidroksilnih (–OH) skupina. U užem smislu, pod alkoholom se podrazumijeva etilni alkohol (etanol).

Osim primjene u medicini i industriji, alkohol nalazimo u raznim postocima kao sastojak u alkoholnim pićima: u pivu ga ima 2–6%, u vinu 7–17%, u likerima 30–40%, u rakiji oko 45%, u nekim vrstama ruma čak i do 70%.

Nakon uzimanja alkohola dolazi do resorpcije (upijanja, transporta kroz

sluznicu crijeva) već u tankom crijevu i direktnog prelaska u krv. Budući da je resorpcija brža od razgradnje i izlučivanja, dolazi do naglog porasta razine alkohola u krvi.

Glavno djelovanje alkohola sastoji se u snižavanju aktivnosti, tj. depresiji centralnog živčanog sustava koja je prepoznatljiva već pri koncentraciji od 50 mg/100 ml krvi kao umirenost i opuštenost. Pri koncentraciji od 50–150 mg/100 ml nastaju smetnje koordinacije, pri 150–200 mg/100 ml nalazimo znakove trovanja, pri 300–400 mg/100 ml gubitak svijesti, a iznad 400 mg/100 ml nastupa smrt.

Pacijenti koji dulje vrijeme uzimaju veće količine alkohola razvijaju izvjesnu „toleranciju“, tj. potrebu za uzimanjem sve većih količina alkohola da bi postigli isti učinak – popratnu pojavu tjelesne ovisnosti o alkoholu – tada govorimo o alkoholizmu. Tjelesnu ovisnost, koju treba razlikovati od psihičke ovisnosti – neodoljive psihičke potrebe za alkoholom, gubitak kontrole, pijenje protiv svojih čvrstih odluka i volje – ne smijemo potcjenjivati. Nagli prestanak uzimanja alkohola kod osoba s razvijenom tjelesnom ovisnosti izazvat će apstinencijski sindrom koji može završiti čak i smrtno.

Apstinencijski sindrom nastupa 12–48 sati nakon posljednjeg užitka alkohola i obuhvaća čitav spektar simptoma, počevši od laganog drhtanja, znojenja, mučnine do napada mišićnih grčeva. Najteži oblik je **delirium tremens** za koji su tipični napadi straha, nemir, nemogućnost orijentacije u vremenu i prostoru, često popraćen slušnim i vidnim halucinacijama („bijeli miševi“).

Ne smijemo, osim mozga, zaboraviti ni oštećenja drugih organa alkoholom: prije svega stradava jetra, koja za razliku od mozga

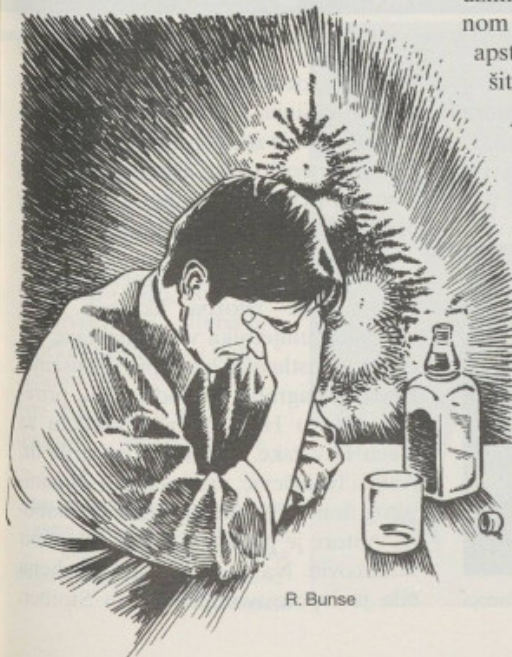
trpi oštećenja i kod dugotrajnog redovitog uživanja manjih količina alkohola. Krajnji rezultat dugotrajnog uzimanja alkohola je **ciroza jetre**, fatalno oboljenje koje, budući da su mogućnosti liječenja vrlo ograničene, može dovesti do smrtonosnog zakazivanja ovog važnog organa, ukoliko prethodne komplikacije ne odvedu bolesnika liječniku.

Ponašanje alkoholičara jednako zasluhuje nekoliko redaka. Ova manifestacija bolesti – zapravo njezina socijalna dimenzija – jest ono što uz bolesnika pogada i njegovu okolinu.

Karakteristični su: izolacija, osamljivanje, depresije, agresivno i autodestruktivno (samouništavajuće) ponašanje. Članovi obitelji često se žale na eksplozivno ponašanje bolesnika i na neuobičajenu ljubomoru (koja u medicini ima i svoj naziv: **alkoholna ljubomora**). Alkoholnu paranoju čine sumnute ideje raznog sadržaja. **Alkoholna demencija** je postupni gubitak intelektualnih sposobnosti koji nastaje zbog oštećenja mozga alkoholom.

Liječenje alkoholičara nije jednostavan poduhvat, ali je moguće. Važna je dobra koordinacija medicinskih, socijalnih i psiholoških ustanova. Kućni liječnik je osoba koje će koordinirati liječenje i slati pacijenta na odgovarajuće adrese. U ovom članku nisam spominjala akutne posljedice uživanja alkohola, statistike i još mnoštvo podataka koji bi vas mogli zanimati. Isto tako nisam pisala o tankoj crti koja dijeli gurmanski užitak čaše dobrog vina uz objed od ovisničkog ponašanja. Ali, ako ste shvatili rizike prekomjernog uživanja alkohola i želite preduhitriti nastanak bolesti, vaš liječnik će vam dati odgovarajuće upute. I, ukoliko je sve u redu, sigurno neće imati ništa protiv spomenute čaše vina uz objed. Ako ostane pri tome.

(Dr. Sanja Krajcar,
Brönnestr. 15, 60313 Frankfurt,
tel. 069/9139 72 80)

R. Bunse

Biskup Komarica i koncelebranti na misi u crkvi sv. Pavla

Pet tisuć u procesiji

Pet tisuća vjernika u procesiji ulicama Münchena. U slavlju sudjelovali kardinal Wetter i Kuharić, te biskup Komarica

Pedeseta obljetnica utemeljenja i djelovanja Hrvatske katoličke misije u Münchenu, ostat će zapisana zlatnim slovima u povijesti hrvatskog iseljništva te Crkve u Hrvata i Crkve u Bavarskoj.

Proslava je obilovala brojnim vjerskim i kulturnim programima, a nezaboravna je bila dostojanstvena procesija ulicama i trgovima Münchena, u kojoj je sudjelovalo oko pet tisuća vjernika. Vjernici su u jednosatnoj procesiji prošli ulicama kroz koje su u proteklih pet desetljeća prolazili i mnogi Hrvati doživljavajući patnju, svoj križni put a neki su na tim mjestima i izgubili živote samo zato što su bili Hrvati. Tim istim ulicama Hrvati su prolazili i u novijoj povijesti za države Hrvatske kad su tražili njezino međunarodno priznanje. Upravo je iz Bavorske potekla inicijativa za međunarodno priznanje Hrvatske.

Na svečanosti su bili zagrebački nadbiskup u miru kardinal Franjo Kuharić, Münchenski kardinal i prijatelj Hrvatske Friedrich Wetter, banjolučki biskup msgr. Franjo Komarica, ravnatelj inozemne pastve Crkve u Hrvata msgr. Vladimir Stanković, delegat za hrvatsku pastvu u Njemačkoj fra Josip Klarić i brojni svećenici hrvatskih misija i njemačkih župa.

Propovjednici na misama govorili su o značenju Hrvatske katoličke misije, podsjetili su na teškoće kad su mnogi vjernici, a s njima i svećenici bili pod kontrolom Udbe.

Kardinal Kuharić rekao je kako su Hrvati dočekali Božji dar, slobodnu državu, u koju se mogu mirno vratiti. To su pokazali i dolaskom na dva susreta sa

Svetim Ocem, koji je nedavno u Mariji Bistrici proglasio blaženim kardinala Alojzija Stepinca. Tako su, rekao je kardinal Kuharić, ispravljene povijesne neistine koje je o kardinalu Stepincu širio komunistički sustav. Kardinal Wetter rekao je da se ponosi hrvatskom vjerskom zajednicom i proglašenjem kardinala Stepinca blaženim. Hrvati

moraju voditi brigu o svojoj trećoj generaciji u Bavarskoj, koja mora živjeti na zasadama svojih roditelja i djedova, koji su se pokazali pravim kršćanima.

U sklopu proslave u Münchenu su predstavljene i dvije vrijedne knjige. Fra Luka Tomašević autor je knjige o Hrvatskoj katoličkoj misiji i njezinu djelovanju u pet desetljeća, a fra Stjepan Čovo napisao je knjigu o fra Dominiku Šušnjari, najpoznatijem hrvatskom emigrantskom svećeniku, koji je više desetljeća djelovao u Münchenu.

Kardinal Friedrich Wetter i biskup Komarica s časnim sestrama. Foto: J. Sladoja

Veliku procesiju pratila je Gradska glazba iz Sinja, a u Prinzregententheatreu nastupio je zbor i folklor Misije, a od gostiju operni solisti Božena Svalina i Ratimir Kliškić iz Splita i popularni pjevači Dražen Žanko i Vinko Coce.

U hrvatskoj kući na Sonnenstraße 15 otvorena je izložba likovnih djela hrvatskih umjetnika više naraštaja, a u Alterssidententheatreu nastupio je ansambl HNK iz Zagreba. Prihod s obiju priredaba ide u Humanitarnu zakladu za djecu Hrvatske. Izložbu je otvorila dr. Katica Ivanišević, predsjednica Županijskog doma Hrvatskog državnog sabora. Autore je predstavio prof. Vladimir Maleković. Na koncertu u Münchenu bila je i pokroviteljica Karin Stoiber.

Predstavljanje monografije o Misiji i knjige o fra Dominiku Šušnjari

Foto: Jozo Sladoja

vjernika ulicama grada

U svečanoj procesiji mladi su ulicama grada nosili Pralik Gospe Velikoga Hrvatskog Zavjeta
Foto: Petar Lovrić

supruga predsjednika bavarske vlade dr. Edmunda Stoibera, te predstavnici Generalnog konzulata RH s dr. Ivanom Šimekom na čelu.

Nakon koncerta, na kojem su slušatelji srdačno pozdravili soliste, zbor i orkestar, kojim je ravnao maestro Vladimir Kranjčević, a program koncipirao Georgij Paro, Jasna Jakovljević predala je Karin Stoiber zlatnu medalju HNK izdanu uz stotu obljetnicu Hrvatskog narodnog kazališta.

M. Sigetić

U znaku zlatnoga jubileja

Cijela ova godina je u velikoj hrvatskoj katoličkoj zajednici u Münchenu u znaku zlatnoga jubileja, odnosno pedesete obljetnice njezina osnivanja i djelovanja.

Duhovna obnova

Vrhunac obilježavanja zbio se u listopadu. Od 7. do 11. 10. održana je duhovna obnova Misije, a vodili su je njezini bivši voditelji fra Jozo Zrnčić i fra Mirko Marić. U sklopu duhovne obnove slavljene su mise s propovijedima, molila krunica, pristupalo sakramentu ispovijedi, a vjernici su mogli i osobno susresti svećenike i razgovarati s njima.

Petak:

biskup Komarica, predstavljane knjiga

U crkvi sv. Pavla svečanu misu slavio je 16. listopada banjolučki biskup dr. Franjo Komarica. Mnogi pamte njegov gromki glas i pastirske riječi o kršćanskoj vjeri, dobroti, strpljivosti i ljubavi, usprkos kušnjama i poniženjima.

Iste večeri su u misijskoj dvorani predstavljene

dvije posve nove knjige. Dr. fra Luka Tomašević je napisao iscrpnu monografiju pod naslovom „Hrvatska katolička misija München“, a fra Stjepan Čovo izdanje „Fra Dominik Šušnjara – život i djelo“. O ovim izdanjima govorili su sami autori kao i predstavljači fra Gabrijel Jurišić, i fra Augustin Akrap.

Subota: kardinal Kuharić, svečana akademija

Subotnje misno slavlje, 17. listopada, predvodio je i propovijedao kardinal Franjo Kuharić. Poslije mise je u Prinzregenttheatru održana svečana akademija – „Ljeta stradanja i nade“. Na početku akademije pozdravne riječi nazočnima uputili su: fra Petar Gulić, voditelj Misije; msgr. Engelbert Seibler, pomoćni biskup; msgr. Vladimir Stanković, ravnatelj hrvatske inozemne pastve; fra Josip Klarić, delegat za hrvatsku pastvu u Njemačkoj; dr. fra Duško Moro, provincijski vikar franjevačke provincije Presv. Otkupitelja iz Splita;

te dr. Katica Ivanišević, predsjednica Županijskoga doma Hrvatskoga državnoga sabora.

Nedjelja: kardinal Wetter i biskup Komarica, svečana procesija ulicama grada

U nedjelju, 18. listopada, održan je svečani vjernički mimohod ulicama bavorske metropole. Mnoštvo vjernika u molitvi i pjesmi pratila je Gradska glazba iz Sinja. Svečanu misu zahvalnicu u katedrali predvodio je Münchenski nadbiskup kardinal dr. Freidrich Wetter, u koncelecijaciji s biskupom Komaricom i mnoštvom svećenika.

Te nedjelje navečer upriličen je i zabavni program za mlade u dvorani Pschor-Keller. Fešta je trajala do ranih jutarnjih sati.

Jozo Sladoja

Bez njih ne može proći gotovo ni jedan značajniji događaj u Misiji München. Misijska folklorna skupina „Fra Andrija Kacić Miošić“
Foto: Jozo Sladoja

ROSENHEIM

25 godina naše vjere

Naš srebrni jubilej počeli smo duhovnom obnovom koja je trajala od 5. do 8. listopada. Voditelj duhovne obnove fra Miro Bustruc, uz glazbenu pratnju kantautora Luke Željka Balvana, govorio je o temi: „U potrazi za smislom života“, temeljenu na trojedinom Bogu Ocu, Sinu i Duhu Svetom.

U petak, 9. listopada, u dvorani župe sv. Mihovila naša djeca, mladi i odrasli održali su dvoiposatni prigodni kulturno-zabavni program. Na početku programa prepunu dvoranu hrvatskih i njemačkih gostiju pozdravio je voditelj Misije fra Josip Kulović.

Voditelji programa Dubravka Leko i Mario Šarić pozvali su sve prisutne da pozdravimo domovinu pjevajući zajednički našu nacionalnu himnu.

Potom je, pod vodstvom profesorice hrvatskog jezika gospode Ivke Široki, uslijedio kratki recital o dolasku naših ljudi na ove prostore i njihovom teškom životu, o nastanku hrvatskih katoličkih misija u Njemačkoj i na kraju o osnivanju naše Misije i njezinu životu i radu kroz proteklih 25 godina. Zanimljivi recital pjesmom je i glazbom popratilo misijski zbor uz pratnju dvaju tamburaških sastava, te grupa „gastarbajtera“ dočaravši nam prve dane u tuđini.

Nakon recitala program su obogatila tri uzrasta folklornih grupa. Folkloristi su otplesali pet spletova plesova i kola iz svih krajeva naše domovine. Uz njih je

HKM Rosenberg svečano je od 5. do 11. listopada obilježila 25. obljetnicu djelovanja. Biskup Schwarzenböck krizmao osmero krizmanika.

nastupilo i nekoliko solista naše zajednice.

Kroz cijeli program redali su se razni govornici: gosp. Benno Storr, referent za strance pri biskupiji München-Freising, Johannes Nepomuk Huber, dekan dekanata Rosenberg i župnik župe Krista Kralja, fra Ivan Nimac, župnik župe Majke Božje Lurdske u Zagrebu i prethodnik sadašnjeg voditelja Misije, gosp. Andreas Renner, predsjednik udruge Humanitäre Kroatien-Hilfe, gosp. Frano Leko, socijalni radnik za strance, Sebastian Lipp i župnik župe sv. Mihovila i fra Josip Bebić, delegat provincijala Provincije Presvetog Otkupitelja fra Jure Brkana.

Čestitajući nam jubilej spomenuti govornici su nam pružili riječ podrške i ohrabrenja. Uz njih to su pismenom čestitkom učinili mnogi pojedinci i udruge kao i dvojica dosadašnjih voditelja misije fra Ante Anić i fra Nikola Čurčija.

Na kraju programa sadašnji voditelj Misije zahvalio je svim sudionicima kao i svima onima koji su nam na bilo koji način pružili podršku.

U subotu, 10. listopada, našu proslavu obogatio je svojom prisutnošću i nastu-

pom župni zbor Majke Božje Lurdske iz Zagreba pod ravnanjem prof. Kristijana Petrovića. Oni su u večernjim satima, u župnoj crkvi Krista Kralja, pred mnoštvom naših vjernika, održali koncert velikih majstora klasike.

Nedjelja, 11. listopada, bila je posebno svečana. Proslavili smo svetu misu koju je predvodio biskup Franz Schwarzenböck, zajedno s njemačkim vjernicima i svećenicima. Za vrijeme mise biskup je podijelio sakrament sv. krizme osmero naših krizmanika. Sve vjernike i svećenike posebno se dojmilo naše zajedništvo koje se očitovalo kroz pjesme triju crkvenih zborova na latinskom, njemačkom i hrvatskom.

Nakon sv. mise svi uzvanici pošli su na bogati objed u naše misijske prostorije. Za vrijeme objeda redali su se mnogi govornici. Ovom prigodom Misiji je vrijednu umjetničku sliku darovao i uputio riječ zahvale za međusobnu suradnju zastupnik Hrvatskih željeznica gosp. Blaž Doko iz Frankfurta. Na isti način, uz darivanje umjetničke slike, obratila nam se i obitelj Baminger, veliki prijatelji naše Misije i našeg naroda. Oni su uz čestitku u povodu 25. godišnjice, u ime svojih njemačkih prijatelja, zahvalili na suradnji i posebno nam progovorili o respektu kojega oni imaju prema nama i našem narodu jer smo izdržali tolika ratna stradanja. Obitelj Baminger zaključuje: „Ovo jest naša domovina, ali i Hrvatska je naša druga domovina“, što je popraćeno burnim pljeskom nazočnih.

Prigodnom riječju obratio nam se i konzul za prosvjetu i kulturu iz Münchena g. Vladimir Vadon, a u ime Hrvatske katoličke misije München fra Ante Vuk Buljan.

Prije odlaska još jednom obratio nam se, uz riječ poticaja, na daljnju zajedničku suradnju, biskup Schwarzenböck. Na kraju je svim prisutnima, uz riječ zahvale, posebno suradnicima: gospođi Ružici Lončarić, gosp. Mirku Kapetanoviću i neumornim vjernicima, od srca zahvalio voditelj Misije fra Josip. **J.K.**

I dječja folklorna skupina nastupila je na svečanoj priredbi

u tuđini

Popis darovatelja za bolesnu Anđu Tomić

Hrvoje i Anda Lozić 50,- DM, Zvonko Marjanović 100,-, Anica Stojanović 100,-, Nediljka Kolobarić 50,-, Ilija i Ruža Jurić 100,-, Željko Janjić 100,-, Ante Marinčić 100,-, Luca Lesić 400,-, Anto Tomić 330,-, Blaž Vrdoljak 50,-, Dragutin Begić 50,-, Iva i Ivica Tomić 50,-, Ana Biloglav 50,-, Mijo Gavrić 100,-, Sanja Merčep 50,-, Boženka Merčep 100,-, Mila Primorac 20,-, Nevenka Rubić 50,-, Mladen Lesko 50,-, Marko Jukić 200,- DM, Monika Glas i prijatelj 2000,- DM, Rosi, Milka, Stoja, Marinela, Mira 200,-, Maria Leitner 100,-, Petar Vučemilo, Misija Mainz 1350,-, Grad Rosenheim (Oberbürgermeister) 1000,-, Hrvatska katolička

I nakon 25 godina od osnutka Misije mladi folkloristi u Rosenheimu, u prekrasnim nošnjama, pjevaju hrvatske pjesme i plešu hrvatska kola i plesove

misija Rosenheim 2300,-, Udruga „Ruke dobrote“ HKM München (fra Ante Vuk Buljan) 10000,- DM.

U Andino ime i u ime Hrvatske katoličke misije Rosenheim, svim darovateljima od srca hvala! ■

OFFENBURG

Dan stranaca u znaku Hrvatske

Vijeće za strance grada Offenburga organiziralo je kao i svake godine centralnu proslavu Dana stranog sugrađanina pred gradskom vijećnicom u centru Offenburga početkom listopada. U njoj je ponovno sudjelovala i veoma aktivna Hrvatska kulturna zajednica „Stjepan Radić“ iz Offenburga. Pored obvezatnog štanda sa specijalitetima, koji je bio najposjećeniji na proslavi, odgovorni ljudi iz Hrvatske kulturne zajednice ovoga puta izložili su mnogobrojne publikacije i prospekte o turističkim ljepotama hrvatske obale. Sudeći prema interesu njemačkih građana koji su uzimali izložene materijale i raspravljali se o sigurnosti ljetovanja, može se očekivati veliki turistički odaziv iduće ljetne sezone. Zanimljivo je napomenuti da je uz one koji poznaju hrvatsku obalu iz predratnih vremena bilo puno interesenata koji se bave mišlju putovanja u Hrvatsku prvi puta pošto su preko medija i prijatelja saznali o ljepotama Hrvatske. Bilo je naravno onih koji još uvijek imaju straha zbog svega što se događa na Kosovu. Hrvati su se svesrdno trudili takvim „nevjernim Tomama“ objasniti pomoću zemljopisnih karata udaljenost Kosova i otkloniti bezrazložan strah nekih Nijemaca.

Zanimljivo je napomenuti da je Hrvatska kulturna zajednica tijekom rata neprestano pomagala različite krajeve Hrvatske i Bosne i Hercegovine, osobito u medicinskom području, uz pomoć mnogih njemačkih prijatelja, ali nije zaboravila ni svoje kulturno djelovanje organizirajući izložbe i predavanja. Nakon što su dobili prostorije od Caritasa iz Offenburga koje su sami uredili,

napravili su Hrvatski dom u kojem se okupljaju obitelji svake subote i nedjelje. Predsjedništvo Hrvatske kulturne zajednice ulaže velike napore oko okupljanja mladih koji su aktivni u njemačkim udruženjima. Tako je ove godine ponovno osnovan ili bolje rečeno ponovno aktiviran nogometni klub „Croatia“ koji na turnirima pokušava okupiti mlade hrvatske nogometaše. **Mijo Vidović**

Pod hrvatskom zastavom na Danu stranaca u Offenburgu

MALI ISUS SPAVA

*U sjaju raspivanih zvizda, nešto se spušta na zemlju.
Piva.*

*Možda je smih anđela na snenoj zruci misečine?
Blagi pozdrav NEBA. Topli poljubac.
Dar čovičanstva što iskre zlatne baca, na vrata,
svete Božićne noći.*

*I dok zvona Božićna bruje, tebi, zemljo i majko,
OGNJIŠTE pod zvizdama na slami spava.
Anđeli sliču. Vani, gle, pred TOBOM – stado bilo.
Pastiri oko oltarskih svića, mole i pivaju.*

ALELUJA!

Tebi Isuse mali.

*Na izvanu sniži, dok noć sveta VUČE TE ZA RUKU.
Topli poljubac oči pokriva.
O, spavaj u dugom poljupcu Isuse mali.
Ljubim onu zemlju svetu, noć duboku,
kroz koju naše želje odlutaše...*

Tvoj glas, pun lipote – svitanje dana novoga!

*Nikada lipše sklopiti oči –
Anđeli sliču. Po snigu kolo igraju.
Unose BADNJAK!*

*Zapali sviću u svetoj Božićnoj noći.
Tiho.*

MALI ISUS SPAVA!

U MEĐUGORJU

(19. svibnja 1996.)

Pošla sam.

Ponijela komadić papira.

Davne topline.

Tamo – gdje me čeka ONA.

*A čeka me latica bijela
obojena kamenom i dračom,
pečatom minulih godina
gdje se susrelo davno*

SUNCE

sa SRCEM otkucaja

pod KRIŽEM u Međugorju.

*Sve trnje tuđine, sve riječi iskazane
sjaje u TVOM OKU*

*sve sjene – bore i ljubavi – godine –
srasle u*

USTA RODNE GRUDE

*u jedan metar moje crnice zemlje
osmijeh se plavi u BROTNJU!*

*Donijela sam ti, GOSPE, razasute uspomene
moga života*

kroz kuću kamenu

kroz duhane i vinograde.

Na obale moje

stavljam cvijet i komadić papira

sve Ti je jasno

u korijen TVOJ

na oltar

MLADENKA MARINOVIĆ-SUŠAC

(Iz nove zbirke pjesama: Šapat sjećanja, Čitluk 1998.)

NA RASKRIŽJU GOSPE!

Blagoslovi ovaj suton!

Hvala ti

za proljeće.

*Za korake teške – za ovaj trenutak
za šum mladosti i trešnju što na dlan mi pade,
za breme žita,
sijeno pokošeno
SAKUPLJENO.*

Raspeta jedra i luku OVU

gdje su se susreli

odlasci – ljubavi – snovi

TUĐINA I DOMOVINA!

suza – tvoja i moja

Svibnja 1996.

NA RASKRIŽJU

u Međugorju!

EMANUEL, S NAMA BOG

*Po svitu razasuti
podite izdaleka
ponesite zalogaj mira.*

*Ognjište vas čeka
zagrijani domovi – zapaljene
vatre
jer mir silazi s neba
među nas
da s nama bude jedno.*

*Božić je dan susreta!
Darivanja i pomirenja.
Na izmučena pluća moje zemlje*

UNESI BADNJAK
*nek bukne vatra HRVATSKA
ove noći
ove ponoći
naše dice po svitu
RAZASUTE!*

Emanuel, s nama Bog.

POZDRAVLJENJE

HERCEGOVINA

*Davna toplina – kruh, žed, kamen.
Molitva, kojoj ostasmo vjerni.*

*Sjećam se, brali smo duhan – nizali
slušali cvrčke, hodali bos.*

Mašem ti rukom iz tuđine.

Velika Gospa.

Rasulo se mnoštvo.

*Na zlatnoj postelji svjetlost hoda
i*

zvoni, zvoni u duši.

*Kamena kuća, spokojna
a ispred nje Šipak.*

*Putovali smo kao more,
ne traži objašnjenja.*

*Ne pitaj za jato rasutih izvezenih
OPANAKA*

*petrolejke
materine očenaše*

*Dok me budiš
u mojim proljetnim zorama
kad cvrkut ptica
odzvanja kao pozdravljenje jutarnje.
Kad me zoveš
imenom dalekih snova
što zaspali na kišama
jedne jeseni.*

*I dok kupiš u meni
rasute boli
što šaptale su davno,
pod križem,
jedno ime.*

*Dok me budiš
čujem samo jeku,
i šum mora
u tvom glasu
iz daleka
u pozdravljenju
večernjem!*

Zdravo Marijo!

*Brief des
Delegaten*

Migration in unserer Welt

Liebe Leserinnen und Leser der Lebendigen Gemeinde,

in der letzten Ausgabe unseres Blattes habe ich Ihnen meinen Bericht aus dem Vatikan, vom IV. Weltkongress der Seelsorge für Migranten und Flüchtlinge, versprochen. Der Kongress mit dem Thema „Migration an der Schwelle zum dritten Jahrtausend“ fand im neuen Gebäude der Bischofssynode im Vatikan statt und organisiert hat ihn der Päpstliche Rat für Migrantenpastoral. Eröffnet wurde der Kongress vom Vorsitzenden des Päpstlichen Rates für Migrantenpastoral Erzbischof Stephen Fumio Hamao. Über 400 Menschen aus 93 Ländern haben an diesem Kongress teilgenommen – und unter ihnen war auch die kroatische Delegation vertreten. Bearbeitet wurden die folgenden Themen:

1. Migration in unserer Zeit
2. Migration und Einwanderungsländer
3. Migration und die Internationale Gemeinschaft
4. Die Kirche im Spiegel der Migration.

Interessant für uns, die wir in Deutschland leben, war das Referat des Weihbischofs aus Münster, Dr. Josef Voß, der über die Kinder ausländischer Mitbürger und ihre Glaubenserziehung gesprochen hat. Die *Lebendige Gemeinde* bringt daher in dieser Ausgabe eine Zusammenfassung des Referates. An dieser Stelle möchte ich auch auf den höchst interessanten Vortrag des Baseler Bischofs Dr. Kurt Koch hinweisen, dessen Zusammenfassung ebenfalls in dieser Ausgabe abgedruckt ist. Für die Teilnehmer des Kongresses gab der Heilige Vater am Freitag, dem 9. Oktober, um 12.00 Uhr im Saal Clementina eine Audienz.

In der letzten Zeit habe ich die folgenden kroatischen katholische Missionen besucht: Düsseldorf, Waiblingen, Bamberg und Wuppertal, wo ich zusammen mit den dortigen Seelsorgern, Pastoralmitarbeitern und den

kroatischen Gläubigen den Gottesdienst gefeiert habe.

Bei der 50-Jahr-Feier der kroatischen katholischen Mission München, die ihr goldenes Jubiläum an drei Tagen feierte, war ich ebenfalls anwesend. Die Eröffnungsfeier begann am Freitag, dem 16.10.98 mit einer Eucharistiefeier in der St. Pauls-Kirche mit dem Bischof von Banja Luka Dr. Franjo Komarica. Am Samstag, dem 17.10., feierte in der Kirche St. Gabriel der im Ruhestand sich befindende Erzbischof von Zagreb, Kardinal Franjo Kuharić, den Gottesdienst und am Sonntag, dem 18.10., feierte den Festgottesdienst in der überfüllten Kathedrale der Bischof von München-Freising, Kardinal Friedrich Wetter. Am gleichen Tag, dem 18. Oktober, habe ich auch der 25-Jahr-Feier der Mission Heilbronn beigewohnt. Die heilige Messe feierte und predigte Kardinal Franjo Kuharić zusammen mit mehreren Priestern. Und noch zwei weitere kroatische katholische Missionen haben ihr silbernes Jubiläum gefeiert: die Mission Rosenheim, die Mission Pforzheim-Bruchsal und die Mission Traunreut, an deren Feierlichkeiten ich teilgenommen habe.

Die Mission Siegen hat einen neuen Missionsleiter bekommen: Pfr. Jakov Grgić. Der Einführung des neuen Seelsorgers habe ich beigewohnt und während des feierlichen Gottesdienstes gepredigt.

Für die pastorale und liturgische Arbeit in unseren Missionen spielen die Kirchenchöre eine beachtliche Rolle. Das erste Treffen der Kirchenchöre der kroatischen katholischen Missionen fand in der dritten Adventswoche in der Heilig-Geist-Kirche in Mannheim statt. Alle waren begeistert, die Chorleiter, die Sänger, die deutschen Gäste und in besonderem Maße die Organisatoren dieses gelungenen Treffens.

Unter Leitung der kroatischen Delegation fand vom 23.–26.11.98 in Dieburg das Seminar für die PastoralmitarbeiterInnen mit dem Thema „Erwachsenenkatechese“ statt. Zur Zufriedenheit aller Teilnehmer leitete das Seminar Prof. Dr. Stipe Nimac aus Makarska in Kroatien.

Auf allen Gebieten der menschlichen Arbeit spielt die Zusammenarbeit eine entscheidende Rolle. Die diesjährige Versammlung der Sozialarbeiter, an der auch der Delegat P. Josip Klarić und zwei weitere Priester teilnahmen, hat die Notwendigkeit der Zusammenarbeit aufgezeigt, die auf der Tatsache beruht, daß uns dieselben Menschen anvertraut sind.

Der Delegat P.J. Klarić, die Regionalvertreter der Priester und der PastoralmitarbeiterInnen und die Regionalvertreter der Sozialarbeiter mit Herrn Stjepan Herceg als Referenten an der Spitze, haben auf ihrer gemeinsamen Sitzung am 8. Dezember in den renovierten Räumen der Kroatenseelsorge in Frankfurt über die Möglichkeiten einer Zusammenarbeit diskutiert.

Über die neue Konzeption der Seelsorge für Katholiken anderer Muttersprachen habe ich die Kroatische Bischofskonferenz und die Bischofskonferenz von Bosnien-Herzegowina, Msgr. Vladimir Stanković und Msgr. Pero Sudar sowie alle Ordensobern und -oberinnen informiert.

Ihnen, liebe Leserinnen und Leser, liebe Freunde der *Lebendigen Gemeinde*, wünsche ich Gottes Segen und ein fröhliches Weihnachten.

In der Hoffnung, daß Sie auch im kommenden Jahr der *Lebendigen Gemeinde* treu bleiben, grüße ich Sie herzlich und wünsche Ihnen alles Gute bis zur nächsten Ausgabe der *Lebendigen Gemeinde*.

Ihr

P. Josip Klarić, Delegat

Aufnahme des Fremden als ein Zeichen der Kultur: Von der Feindlichkeit zur Gastfreundlichkeit

I. Pluralisierung und/oder Multikulturalisierung

In den modernen Gesellschaften ist der Pluralismus zum nicht mehr hinterfragbaren Grundprinzip geworden. Dennoch stellt die Grundstimmung der Multikulturalität für viele Menschen und Nationen auch heute ein großes Problem dar: Während im Osten Europas neue Nationalstaaten und damit weitere Nationalitätenkonflikte entstanden sind, wird der Westen Europas gegenwärtig von Wellen von Fremdenfeindlichkeit, Rassismus und Antisemitismus überschüttet.

II. Hermeneutik der Gleichheit oder der Andersheit

Es gibt in Geschichte und Gegenwart zwei grundverschiedene Wahrnehmungsweisen des Fremden, die ebenso konträre Konsequenzen für den Umgang mit dem Fremden aus sich entlassen:

- In der *Hermeneutik der Gleichheit* wird das Fremde wahrgenommen nach dem Modell der Entsprechung, in dem im fremden Menschen letztlich nur die eigene Identität wiedergesucht wird. Demgemäß intendieren viele Vorstellungen und Strategien der Assimilation und Integration von fremden Menschen bloß eine „Gemeinschaft“ von Gleichen und vor allem Gleichgemachten.
- Die *Hermeneutik der Andersheit* vollzieht sich nach dem Modell des Kontrastes. Demgemäß vermag der Mensch einem anderen und fremden Menschen nur dann wirklich zu begegnen und ihn zu verstehen, wenn er sich auf diesen Anderen in seinem Anderssein einläßt.

III. Hostis oder Xenos: Feind oder Gast

Aus diesen Hermeneutiken ergeben sich in den verschiedenen Kulturen recht unterschiedliche Einstellungen zum Fremden: Während im vorklassi-

Die entscheidende Frage des heutigen Christentums: den Fremden betrachten als hostis oder xenos. Die Kirche ist konstitutiv ein Ort der Gastfreundlichkeit und Solidarität.

schen Latein „hostis“ den Fremden und zugleich den Feind bezeichnet, bedeutet bei den Griechen „xenos“ den Fremden und zugleich den Gast. Von daher drängt sich dem heutigen Christentum die entscheidende Frage auf, wie in seinem Lebensraum der Fremde betrachtet wird: als hostis oder als xenos? Ist das heutige Christentum der biblischen Tradition der Gastfreundschaft treu geblieben, oder steht es nicht in der großen Gefahr, in das archaische Hostis-Denken zurückzufallen?

IV. Spiritueller Mutterboden christlicher Gastfreundlichkeit

Der erzchristliche Weg von der Feindlichkeit zur Gastfreundlichkeit ist nur begehbar, wenn sich Christen und Christinnen im spirituellen Wurzelgrund der biblischen und altkirchlichen Praxis der Gastfreundschaft neu verwurzeln, um von daher ihren indispensable Beitrag zur Annahme des Fremden und zum Aufbau einer Kultur der Gastfreundlichkeit zu leisten. Dieser Beitrag liegt vor allem in der Rückbesinnung auf die universalkirchliche Verfasstheit der katholischen Kirche, in der Revitalisierung des Taufbewusstseins und in der Praxis der universalen Essensgemeinschaft der Eucharistie.

V. Kirche als Ort der Gastfreundschaft und grenzenlose Pastoral

Die spirituellen Wurzelgründe der christlichen Gastfreundlichkeit verdichten sich in der sprachlichen Herkunft des Wortes Pfarrei. Dieses leitet sich vom griechischen Wort „paroikia“ ab, das einen Ort in der Fremde bezeichnet. Wo dieses Paroikia-Bewußtsein

lebendig ist, dort wird der Unterschied zwischen Einheimischen und Fremden relativ, weil es alle Menschen als Fremdlinge in der Welt solidarisch zusammenschließt und zu glaubwürdiger Gastfreundlichkeit motiviert. Die Kirche ist deshalb mit ihrer Pastoral ohne Grenzen oder grenzenlosen Pastoral konstitutiv ein Ort der Gastfreundschaft und der Solidarität.

Fazit

Die christliche Tradition der Gastfreundlichkeit stellt sich angesichts des heutigen Migrationsproblems als äußerst aktuell und zukunftsweisend heraus. Dieser globalen Herausforderung kann die Kirche nur begegnen, wenn die sympathische Aufmerksamkeit gegenüber Migranten und Flüchtlingen jene „pastorale Priorität“ (Johannes Paul II.) einnimmt, die dem Aufbau

Die Kinder der ausländischen Mitbürger zum Glauben erziehen

1. Die Weitergabe des Glaubens an die junge Generation war das zentrale Thema bei der Begegnung der Diözesanbischöfe der Bundesrepublik Deutschland mit dem Heiligen Vater Papst Johannes Paul II. am 13. und 14. November 1989 in Rom. Das Problem stellt sich nicht nur in Deutschland, sondern – wenn auch in unterschiedlichen Variationen – in allen Ländern Europas. Die Außerordentliche Bischofssynode von 1985 stellt in ihrem Schlußdokument fest: „Auf der ganzen Erde ist heute die Weitergabe des Glaubens und der aus dem Evangelium erfließenden moralischen Werte an die kommende Generation in Gefahr. Die Kenntnis des Glaubens und die Anerkennung der moralischen Ordnung sind oft auf ein Minimum reduziert. Ein neuer Anstoß zu Evangelisierung und zu integraler und systematischer Katechese ist ein Gebot der Stunde“. Diese Situation hat sich in unserem Land verschärft.

2. Über Jahrhunderte lebten die Christen in Deutschland in einer Gesellschaft, die volksskirchlich geprägt war. Kindertaufe, religiöse Erziehung im Elternhaus, in der Schule, in der Pfarrei, religiöse Prägung der Öffentlichkeit bildeten ein Milieu, das für das Leben aus dem Glauben Orientierung und Sicherheit gab. Dieser volksskirchliche Lebenszusammenhang wandelt sich bzw. löst sich auf. Damit verändern sich auch die Bedingungen für die religiöse Erziehung in der Familie und in der Gemeinde.

3. Für Kinder ausländischer Familien treten spezifische Schwierigkeiten hinzu: Während die 1. Generation noch sehr geprägt ist von der heimatlichen Kultur und Tradition, wächst die 3. Generation unter den Bedingungen unseres Landes auf. Kinder erleben unterschiedliche Lebensweisen und Weltanschauungen in der eigenen Familie und bei deutschen. Das bringt Schwierigkeiten für ihre Identität mit. Positiv ist festzustellen, daß der Glaube oft tiefer verwurzelt ist und fester ist, als oft angenommen wird. Unbewußt werden die Kinder doch von den Vorstellungen ihrer Eltern mitgeprägt. Das bringt sie allerdings auch oft in einen Zwiespalt. Die katholischen bzw. die muttersprachlichen Missionen haben auch auf Zukunft hin eine große Bedeutung, um Brücken zu bauen zwischen den beiden Kulturen.

4. Als Perspektiven für die Zukunft sind notwendig: Deutsche Ortsgemeinden und muttersprachliche Gemeinden müssen mehr als bisher wechselseitig Mitverantwortung übernehmen für die religiöse Erziehung der Kinder. Das macht eine neue Form der Zusammenarbeit notwendig. Viele ausländische Eltern unterschätzen die Bedeutung des katholischen Kindergartens. Zwei Drittel der ausländischen Kinder besuchen keinen Kindergarten. Im katholischen Kindergarten tun die Kinder wichtige Schritte für die sprachliche Integration; das erleichtert ihr Lernen in der Schule. Vor allem aber geben die katholischen Kindergärten wichtige Grundlagen in der religiösen Erziehung.

Die muttersprachlichen Missionen haben auch auf Zukunft hin eine große Bedeutung

Sowohl in den deutschen als auch in den muttersprachlichen Gemeinden gibt es viele Männer und Frauen, die als Katechetinnen und Katecheten Kindern und jungen Menschen helfen, den Weg des Glaubens zu gehen. Das ist dankbar anzuerkennen. Sie brauchen aber geistliche Begleitung und eine kontinuierliche Bildung.

Religiöse Erziehung darf nicht punktuell auf die Hinführung zu den Sakramenten verkürzt werden. Wichtig ist ein umfassendes Konzept von Verkündigung und Katechese.

Die Gemeinde selbst ist ein wichtiger Lernort des Glaubens. In einer säkularisierten Gesellschaft sind kleine Gruppen, Weggemeinschaften der Glaubenserneuerung notwendig: Exerzitien im Alltag, Glaubenskurse, Gebetsgruppen usw. Sie können wie ein Sauerteig in der Gemeinde wirken.

Sowohl in den deutschen Gemeinden als auch in den muttersprachlichen Gemeinden ist es notwendig, für unsere Verhältnisse das Katechumenat neu zu beleben.

In einer säkularisierten Welt, die nicht mehr das Geheimnis kennt, ist eine mystagogische Seelsorge notwendig. Sie soll helfen, das Geheimnis des eigenen Lebens zu entdecken und dadurch offen zu werden für das Geheimnis Gottes.

Der Glaube an den Gott und Vater unseres Herrn Jesus Christus ist eine Berufung, die uns in Jesus Christus geschenkt ist. Alle Konzepte und alle katechetischen Bemühungen ändern nichts daran, daß der Glaube ungeschuldete Gnade ist, an der viele Menschen mitwirken. Glauben ist und bleibt nur möglich unter dem Wirken des Heiligen Geistes. Das muß zum grundlegenden Gebet der Gemeinden werden.

(Zusammenfassung)

► einer „Kultur des Lebens“ dient, zu der die gastfreundliche Aufnahme des Fremden unabdingbar gehört.

(Zusammenfassung)

Am IV. Weltkongress der Seelsorge für Migranten und Flüchtlinge in Rom nahmen teil: Msgr. Antun Cirimotic (Mazedonien), Dr. Tomo Knežević (BiH), Msgr. Vladimir Stanković (Kroatien), Msgr. Marko Šopi (Kosovo), Pfr. Ivica Kecerin (Kanada), P. Josip Klarić (Deutschland) und P. Zorislav Nikolić (Frankreich)

TRENDS

Von:
Željka Čolić

Der Irrgarten der Hungerlust oder der Schlankheitsirrglaube

Wer „trendy“ sein will, muß schlank sein. Der Diätmarkt boomt. Nebenwirkungen soll es – wie immer – keine geben, aber das wird sich erst in der Praxis zeigen. Das eigentliche Bestreben müßte sein, sich selbst zuerst zu gefallen, unabhängig von Umwelt oder Modetrend.

Die äußere Erscheinung eines Menschen sagt viel über sein nach außen dargestelltes Äußeres, aber nichts über sein Innerstes. In früheren Zeiten war man überzeugt, daß die Einheit von Körper und Seele die wahre Schönheit eines Menschen ausmacht. Dieser klassische Gedanke ist vollends in unserer modernen Welt verschwunden. Das Äußere wird nicht mehr als Spiegel der Seele betrachtet, sondern vielmehr als Mittel zum Erfolg gesehen. So ist es nicht verwunderlich, daß Schlanksein als Synonym für ein erfolgsversprechendes Leben an Aktualität gewonnen hat. Dieser Schlankheitswahn wird den Menschen täglich durch die Medien präsentiert. Auch die Modewelt macht davor nicht Halt. Beim Anblick mancher Supermodels mit ihrem Leichtgewicht kommt man manchmal in Versuchung den Notarzt oder die Welthungerhilfeorganisationen zu alarmieren. Der Trend ist aber schon zu fest in den Köpfen verankert und hat sich durchgesetzt.

In der heutigen Zeit unterwerfen sich dem Schlankheitswahn bereits Kinder im frühen Teenageralter

Wer „trendy“ sein will, muß schlank sein. Schlank zu sein ist gleich bedeutend mit gesund – attraktiv – schön. Die Nahrungsmittelhersteller mit all' ihren fettfreien, fettreduzierten, diätetisch-gesunden Produkten profitieren natürlich von solch einem „Gesundheitsbewußtsein“ der Bevölkerung und überschwemmen den Markt mit immer neuen, besseren Artikeln. Viele Normalsterbliche, das Idealbild der Models vor Augen, wollen und müssen sich anpassen und begeben sich anscheinend freiwillig in den „Irrgarten der Hungerlust“.

Besonders Frauen sind bemüht, insbesondere wenn sie zu etwas weiblicheren Proportionen und Rundungen neigen, sich eine Idealfigur zu erarbeiten. Neben Hunger- und Saftkuren gibt es reichlich Auswahl an Diäten. Anfangen von Ananas-, über Kartoffel-, Nudel-, bis hin zur Zucchini-Diät ist für jeden etwas vertreten. Der Diätmarkt boomt. Die Frauenzeitschriften überbieten sich förmlich im Themen-Wettlauf um die Gesunderhaltung der ausgehungerten, von Fitness gemarteten Frauenkörper, die den Pfunden den Kampf angesagt haben. Solch ein Kalorienkampf, der doch Disziplin und Durchhaltevermögen erfordert, muß mit gutgemeinten, auflagensteigernden Ratschlägen unterstützt werden. Jetzt hat auch noch die chemische Medikamentenindustrie einen weiteren Schritt getan und Hoffnung für alle Diätgeplagten in Aussicht gestellt: ein Wundermittel, das Fett reduziert, kommt bald auf den Markt. Das läßt „Diätherzen“ höher schlagen und setzt der Pein ein Ende: schlank auf Rezept, schlank ohne Tortur. Nebenwirkungen soll es – wie immer – keine geben, aber das wird sich erst in der Praxis zeigen.

Diejenigen aber, die es auch so „pur“ geschafft haben, können wirklich stolz auf sich sein. Dann wird ihnen nämlich die Welt der Stretchminis und enganliegenden Klamotten eröffnet. Der Weg zum Erfolg ist geebnet, sollte man meinen. Welch ein Irrglaube! In der Berufswelt nämlich müssen Frauen aufpassen wie sie sich kleiden. Wenn sie zu feminin erscheinen, bekommen sie nachgesagt ein „Weibchen“ zu sein und sich durch ihr Äußeres Vorteile verschaffen zu wollen. Da besteht die Gefahr, daß männliche Kollegen eher die Beine anstarren und weniger die Intelligenz der Frauen beachten. Frauen werden zum Objekt. So werden sie quasi gezwungen sich den Männern in puncto Kleidung, oft auch im Verhalten, anzupassen. Also, ein gesunder, schlanker Körper muß verhüllt werden, damit ja nicht falsche Gedanken aufkommen. Schlanksein bedeutet „in“ sein, aber bitte auf männliche Art, wenn frau nicht nur schön, sondern auch intelligent und als Mensch ernst genommen werden will. Irgend etwas läuft hier verkehrt. Da martern sich Frauen für eine gute Figur ab, um ihrer weiblichen Schönheit willen, um dann im Endeffekt maskuline Züge zu bekommen.

Deshalb muß jede(r) für sich persönlich einen Weg finden wie er trotz dieser gesellschaftlichen Manipulation von außen seinen Weg zu sich selbst findet. Das eigentliche Bestreben müßte sein, sich selbst zuerst zu gefallen, unabhängig von Umwelt oder Modetrend. Sich selbst zu gefallen, heißt sich anzunehmen wie man ist, mit Vor- und Nachteilen. Das ist ein Weg zur eigenen Selbstsicherheit und auch zu einem gesunden Körperbewußtsein. Allein so kann man sich selbst noch treu bleiben, aber dafür muß man auf sein Innerstes hören. Es mag veraltet klingen, aber die Einheit von Körper und Geist ist wohl doch Ausdruck wirklicher Schönheit. ■

DUISBURG

Proslavljen zaštitnik Misije – kardinal Stepinac

Hrvatska katolička misija Duisburg, koja već od 1990. godine nosi ime kardinala Alojzija Stepinca, slavila je u nedjelju, na blagdan sv. Franje Asiškog, 4. listopada 1998. proglašenje blaženim svoga patrona, kardinala i mučenika Alojzija Stepinca.

Više od tristo vjernika okupilo se na euharistijsko slavlje u crkvi sv. Josipa u samom centru grada Duisburga, kod koje je od prošle godine smješten naš misijski centar, i po prvi puta se pomolilo pred ukrašenom slikom našeg netom proglašenog blaženika. Oltarnu sliku blaženika za ovu svečanost ukrasio je gosp. Marko Prkačin. Njegova kći Jelena, obučena u kona-

ovsku narodnu nošnju, i još troje mladih ove zajednice: sestre Viktorija i Gabrijela Galić i Tomislav Vrkić, preko cijelog misnog slavlja držali su stražu ispred glavnog oltara i slike našeg blaženika.

Voditelj Misije, p. Stjepan Mikulan, franjevac-trećoredac, predvodio je euharistijsku gozbu. U prigodnoj propovijedi je istakao da je ponosan na činjenicu da ova Misija već skoro deset godina nosi ime Alojzija Stepinca.

Nakon misnog slavlja većina vjernika se okupila u velikoj dvorani „St. Joseph Haus“, gdje se uz domaću kapljicu, kavu i kolače nastavilo druženje. **Josip Vukadin**

Jelena, Gabrijela, Viktorija i Tomislav držali su tijekom cijele mise počasnu stražu uz sliku blaženog Alojzija Stepinca

LÜDENSCHIED

Vikend za krizmanike

Snakanom da se mladi što bolje sprema za svetu potvrdu Hrvatska kat. župa Lüdenschied je organizirala jedan vikend za sve svoje krizmanike u Jugendtagungsstätte u Schwerte kod Hagen. To je bilo od petka popodne

do nedjelje uvečer, 11. do 13. rujna ove godine. Odaziv na ovaj vikend je bio izvrstan. Uz određeni pripremni program koji su proveli s mladima župnik Šimović, pastoralna suradnica Pavica Planinc i hrvatski župnik iz Essena vlč.

Stjepan Penić, mladi su imali prigodu za međusobno upoznavanje, susret i razgovor koji odgovara njihovoj dobi. Ovaj vikend je protekao izvanredno lijepo, radosno i skladno. Svi su se mladi aktivno uključili u program i doživjeli

ga lijepo i veselo. Taj vikend im se učinio prekratak i svi su izrazili želju da bi se opet što prije i više puta našli na ovakvom vikendu. Da su izražene želje naših mladih bile potpuno iskrene, vidimo sada nekoliko tjedana iza svete potvrde. Tu su sklopljena prijateljstva koja se očituju u međusobnim posjetima i druženjima jednih s drugima u našim župnim centrima koji su ipak udaljeni jedni od drugih preko 40 kilometara. **B. Š.**

Mladi Misije Lüdenschied na vikendnu u mjestu Schwerte, sa župnikom B. Šimovićem i past. suradnicom P. Planinc

FRANKFURT

Stepinčevi dani

Đakovačko-srijemski biskup u miru Čiril Kos blagoslovio je veliku sliku blaženoga Alojzija Stepinca u frankfurtskoj katedrali, koju je uradio akademski slikar Vlado Jakelić. Slika je postavljena u misijskoj kapeli.

Od 4. do 8. studenog 1998. održani su u Hrvatskoj katoličkoj zajednici u Frankfurtu „Stepinčevi dani“. Veliki događaj proglašenja blaženim kardinala Alojzija Stepinca željela je proslaviti i ova velika hrvatska katolička župa na Majni.

4. i 5. studenoga održana je u Hrvatskom katoličkom centru pobožnost i sveta misa koju je predvodio župnik fra Leo Delaš u čast novoga Blaženika. Poslije sv. mise bilo je predavanje o bl. Alojziju. Prvog dana govorilo se o prilikama u kojima je djelovao zagrebački nadbiskup te o njegovu pastoralnom djelovanju. Drugoga dana data je pozornost stavu kardinala Stepinca prema komunističkoj vladavini od 1945. kao i njegovi susreti s tadašnjim vlastodržcima; uzroci pokretanja lažne kampanje protiv Stepinca kao i njegovo suđenje: držanje i govor Stepinčev za vrijeme suđenja te zatočeništvo u Lepoglavi i Krašiću.

Trećeg dana, 6. studenoga, svečanu misu i propovijed u crkvi sv. Ante održao je Čiril Kos, đakovački biskup u miru. Istaknuo je važnost proglašenja blaženim Alojzija Stepinca i zahvalio Sv. Ocu za njegov drugi posjet Hrvatskoj i njegovo poštovanje prema kardinalu Stepincu i Hrvatima.

Priredbu pod nazivom „Stepinčevi dani“ organizirala je frankfurtska misija, a svojim pjevanjem uzveličao ju je muški zbor „Brodosplit“ iz Splita

Četvrtoga dana, 7. studenoga, održan je u dvorani Bikuz svečani koncert u čast novoga Blaženika. Za tu je prigodu gostovao gradski muški zbor „Brodosplit“ iz Splita. Program je vješto i duhovito vodio fra Siniša Balajić. Na početku koncerta biskup Čiril Kos je pročitao pismo Alojzija Stepinca napisano okružnom sudu u Osijeku dva mjeseca i pet dana prije njegove blažene smrti. Povod tom pismu je bilo suđenje ondašnjem duhovniku sjemeništa u Đakovu gosp. Čirilu Kosu zajedno s još nekoliko svećenika i bogoslova. Optužba se pokrenula protiv njih zato što je gosp. Čiril Kos zajedno sa svećenicima i bogoslovima čestitao kardinalu Stepincu dvadesetpetu obljetnicu biskupskog ređenja. Okružni sud je pozvao kao svjedoka i Alojzija

Stepinca. On opširno odgovara zbog čega ne može doći. To pismo je objavljeno u nadavno izišloj knjizi „Pisma Alojzija Stepinca“. Gospodin Čiril Kos je osuđen na nekoliko godina zatvora.

Koncert gradskog zbora iz Splita pod vodstvom gosp. Vladimira Sunka oduševio je nazočne svojim bogatim programom. Izvedene su duhovne i narodne pjesme kao i pjesme poznatih hrvatskih skladatelja (Gotovca, Odaka, Stipčića i Sunke). Mladi folkloristi vrsno su otplesali Prigorsko kolo.

Petog dana, u nedjelju 8. studenoga, slavila se u frankfurtskoj katedrali svečana pontifikalna sv. misa u čast bl. Alojzija koju je predvodio gosp. Čiril Kos, a suslavili su dušobrižnici u Frankfurtu fra Leo Delaš, fra Željko Čurković, fra Siniša Balajić i pratilac biskupa vlč. Božo Radoš, duhovnik bogoslova u Đakovu. Na početku mise mladi folkloristi su u procesiji nosili uljenu sliku (190 × 100 cm) bl. Alojzija Stepinca, rad ak. slikara Vlade Jakelića iz Zagreba. Sliku je blagoslovio gosp. biskup i ona je stavljena u kapelu Hrvatskog kat. centra u Frankfurtu.

U prigodnoj propovijedi gosp. biskup, iako već u poodmaklim godinama, zanosno i mladenački je govorio o liku i značenju novoga hrvatskog blaženika. Pozvao je vjernike na upoznavanje, štovanje i nasljedovanje bl. Alojzija. Ovu svečanost je posebno uveličao svojim pjevanjem crkveni mješoviti zbor „Mato Lešćan“ hrvatske katoličke zajednice u Frankfurtu. Na kraju sv. mise biskupu je zahvalio župnik Delaš, a silno mnoštvo u katedrali nagradilo ga je dugotrajnim aplauzom. **Petar Adamov**

METKOVIĆ/FRANKFURT

Srebrni pir: Ljilja i Andrija Opšivač

Prekrasan ljetni dan, subota 22. 8. 1998. u Metković-Kladi. U 16 sati upućuje se iz svoje obiteljske kuće srebrni bračni par Ljilja i Andrija sa svojim kćerima Andreom i Kristinom, rodbinom, prijateljima i uzvanicima prema filijalnoj crkvi sv. Franje gdje će se svečanom sv. misom proslaviti 25. obljetnica njihova braka.

Grupa glazbenika i pjevača prati neobičnu „procesiju“ kroz mjesto Klade do crkve i natrag. Svetu misu slave Luka Banić, župni vikar u Metkoviću, i fra Leo Delaš, župnik u Frankfurtu. Fra Luka je u propovijedi istaknuo važnost skladnoga braka i požrtvorne ljubavi. Fra Leo Delaš je na kraju mise u ime frankfurts-

ke hrvatske kat. zajednice čestitao svečarima i zahvalio za njihovo nesebično zalaganje u hrvatskoj katoličkoj zajednici kroz ovih dvadestpet godina njihova

života u Frankfurtu. Tu su u kapeli Hrvatskog centra (Niedenau 27) pred 25 godina sklopili crkveno vjenčanje. Tu je nedavno obnovljeno domovinsko slavlje za prijatelje iz Frankfurta.

Do u kasne večernje sate slavilo se pjesmom, igrom i ugodnim razgovorima kod preobilno bogatog stola, kako to već

Srebrni pir: Ljilja i Andrija Opšivač s kćerima Andreom i Kristinom

umiju pripremiti uvijek gostoljubivi Metkovači. Gđa. Ljilja, Slavonka iz Osijeka i gosp. Andrija (Drago) iz Metkovića upoznali su se u Mostaru, nastavili prijateljstvo u Njemačkoj, gdje su to potvrdili sretnim brakom. Žive i djeluju u Frankfurtu s punim mladenačkim zanosom i elanom.

Petar Adamov

BERLIN

Kratke vijesti

• Slavonsko-zagorska večer

U subotu, 24. listopada, Hrvatska kulturno-umjetnička i sportska zajednica iz Berlina organizirala je „Slavonsko-zagorsku večer“. Gost dobrotorne priredbe bila je glazbena skupina iz Križevaca „DC-9“. Prihod nagradne tombole namijenjen je obnovi crkve sv. Martina u Martinšćini, u podnožju Ivančice, gdje su nedavno, pod debelim naslagama boje, otkrivene freske neprocjenjive vrijednosti.

• Dobrotvorni koncert

U ponedjeljak, 19. listopada, u koncertnoj kući u Berlinu na Gendarmenmarktu, Veleposlanstvo Republike Hrvatske u Berlinu organiziralo je dobrotvorni koncert za djecu Hrvatske. Nastupili su kor i orkestar opere Hrvatskog narodnog kazališta iz Zagreba pod dirigentskom palicom Vladimir Kranjčevića... Izvedene su operne arije iz djela Verdija, Mozarta, Lisinskog, Bizeta, Webera, Wagnera i Gotovca. Solisti su bili: Vlatka Oršanić, Ruža Pospis-Baldani, Janez Lotrič, Tomislav Neralić, Neven Belamarić, Tamara Felbinger i Branka Sekulić.

• Predavanje Dražena Budiše

U subotu, 7. studenoga, Hrvatsko kulturno društvo „Vladimir Fran Mažuranić“ organiziralo je u dvorani Hrvatske katoličke misije predavanje na temu „Hrvatska pisana riječ kroz stoljeća“. Predavač je bio prof. Dražen Budiša, predsjednik HSLS-a i potpredsjednik Hrvatskog državnog sabora. Odaziv je bio izvrstan, a i predavač je zadovoljio sve ukuse, te na kraju pozvao prisutne koji pripadaju narodu hrvatske kulturne tradicije da čuvaju i njeguju hrvatski jezik, da se ponose njime i prenesu ga na vlastite potomke.

• Kip Gospe Fatimske

Od srijede, 11. studenoga – do srijede 18. studenoga u crkvi St. Clemens, u Hrvatskoj katoličkoj misiji, bio je izložen kip Gospe Fatimske. Po želji berlinskog kardinala, a i potpisima mnogih vjernika među kojima su bili najbrojniji Hrvati, kip je donesen iz Fatime u berlinsku nadbiskupiju i hodočasti od župe do župe. Hrvatski vjernici svaku su večer u velikom broju dolazili u crkvu, molili kronicu, služali Gospine poruke iz Fatime što ih je prenijela još živuća s. Lucija, obavljali posvetu Srcu Marijinu i pristupali svetim sakramentima. Kroz dvije večeri propovijedao je u crkvi fra Nikola Mate Roščić, konventualac iz Zagreba. Vjernicima su podijeljene slike Srca Marijina i ponuđene knjižice „Fatimska poruka – Lucija govori“.

Božićna nostalgija

Zanavek ostalo mi v glavi,
kad smo kak deca,
na Badnjak,
na slamici spali.

Z prvom kmicom tatek je donesl:
svijeću, bor i polić vina,
friški kuružnjak tak dišal,
da bila je milina.

Mati je molila

Oče naš, Zdravo Marijo i Slava Ocu,
dedek se njihal
i zaspal na stolcu.

Najveće veselje bile je kićenje bora,
vsaku kuglicu,
jabuku i nakit
točne se postaviti mora.
Ja sem nakon kićenja bora,
čekal priliku kak bi se,
tiho pospreml
na slamicu ispod stola.
V jutro, na Božić
mama mi nježno zapopevala
– Djetetce nam se rodilo – dragi sinek,
na mnoga leta sretan poživl.
Danas više nema mame i tate
oni su sigurno gore, pri Bogu,
pripremaju za me
božićnu sobu.

Ivek Milčec

PFORZHEIM-BRUCHSAL

25 godina

Širok spektar pastoralne djelatnosti. Svečana akademija, promocija, izložba i misa zahvalnica

Mladi su biskupu Srakiću predali misne darove: kruh, vino, Bibliju, nogometnu loptu, a s time dakako i svoja srca, vjeru

Svečanom akademijom i svečanim misama Hrvatska katolička misija Pforzheim-Bruchsal obilježila je 21. i 22. studenog svoj srebrni jubilej. Ova je hrvatska katolička zajednica službeno dozvana u život dekretom nadbiskupije Freiburg 10. rujna 1973. Osnovana je s ciljem pastoralne skrbi za radnike hrvatskoga govornog područja u četiri njemačka dekanata: Pforzheim, Bretten, Bruchsal i Philippsburg.

Nakon nedavnog odlaska ratnih izbjeglica i prognanika broj vjernika u Misiji spustio se na oko 5 500, kao što je otprilike bilo i na samom njenom početku. Izvorno zamišljena kao privremeno rješenje, Misija je s vremenom poprimila prave značajke personalne župe. Jer, „privremeni rad“ Hrvata u Njemačkoj uglavnom se pretvorio u trajno stanje.

Hrvatsku katoličku misiju do sredine 1983. vode svećenici splitsko-makarske nadbiskupije, a od tada hrvatski salezijanci. Sadašnji je župnik don Ivan Bolkovac, a župni vikar don Stjepan Pasačić. Pored svećenika u Misiji još od 1982. radi i laički teolog, pastoralni referent gosp. Dominik Spajić.

Od samih početaka u Misiji se njeguje liturgijsko pjevanje u krugu zborova u Pforzheimu i Bruchsalu.

Bogate pastoralne aktivnosti

Također postoje i tri folklorne skupine, koje se od svoga osnivanja 1982. nazivaju imenom „Zagreb“. U njima prvenstveno naša mladež nalazi komadić hrvatske domovine.

Videći svu kompleksnost pastorizacije ovako velikog prostora, župnik Petar Kuran i njegov pastoralni suradnik gosp. Tomo Tadić osnovali su pastoralna vijeća za Bruchsal i Pforzheim još davne 1982. godine. Od tada se ova crk-

vena tijela za savjetovanje i suodlučivanje redovito biraju svakih 5 godina, te i danas aktivno djeluju. Misija izdaje i glasilo „Prisutnost“ koje je od velike važnosti za informiranje, obrazovanje i međusobno povezivanje vjernika. To je ujedno kronika života zajednice.

U Misiji postoje lektori ili čitači Božje riječi. Čak trideset čitačica i čitača, starijih i mlađih, prema rasporedu, poštom dobivaju čitanja, kod kuće ih proučavaju, te u svetim misama Božjem narodu navješćuju.

Mise bi bez ministranata bile znatno siromašnije. Stoga se ministrantskoj službi uvijek u ovoj vjerničkoj zajednici pridavala velika važnost. Svete mise, hvala Bogu, ne oskudijevaju ovakvim mladim poslužiteljima i poslužiteljicama oltara: ima ih nekoliko desetaka.

Inače, mise se održavaju na 6 mjesta na području Misije.

Tu je vjeronauk i sakramentalna kateheza. Tu su krštenja, vjenčanja, krizme i sprovodi.

Hrvatska katolička misija uza sve njegovanje vlastitog hrvatskog identiteta ne živi izolirano od njemačke sredine u kojoj se nalazi, pogotovo ne od mjesnih župa. Primjerice u Bruchsalu se nekoli-

ko puta godišnje slavi zajednička misa s Nijemcima, te zajednička župna slavlja. Sjedište Misije, Pforzheim, može se podičiti zavidnom solidarnošću domaćina Nijemaca, koja se najviše očitovala u pružanju pomoći prijateljskom gradu Osijeku za vrijeme njegovog nedavnog ratnog stradanja a i poslije. Pokretač ove inicijative pod nazivom „Komitet za pomoć Osijeku i okolici“ bio je sada pokojni gradonačelnik Siegbert Frank. Uvjereni, prakticirajući katolik nije skrivao svoju žalost nad sudbinom krvareće Hrvatske, te se kod političara u Bonnu snažno zauzimao za njeno priznanje. Kad je to postalo stvarnost, u siječnju 1992., priredio je proslavu na glavnom gradskom trgu. Hrvati naše Misije duguju mu trajnu zahvalnost.

U ovom gradu već 10 godina postoji i „Odbor za strance“ (Ausländerausschuß), pri općinskom vijeću, u kojem hrvatski predstavnici (inače aktivni članovi Misije) dostojno predstavljaju svoju narodnu skupinu.

Promocija, izložba, svečana misa

Zahvalni Bogu na svim primljenim darovima kroz ovih 25 godina slavili smo jubilej najprije 4-tjednom duhovnom ob-

Tko pjeva – dvostruko moli!
Ta je izreka vrijedila i u Misiji Pforzheim-Bruchsal, gdje su domaćini zajedno zapjevali s gostima iz crkvenog zbora sa zagrebačke Knežije

zajedništva u tuđini

novom u Pforzheimu i Bruchsalu, a onda i prigodnim svečanostima. Tako je 15. studenog u Pforzheimu i Bruchsalu upriličena promocija druge knjige pjesama članice Misije, gđe Mladenke Marinović-Sušac „Šapat sjećanja“, a pastoralni referent Dominik Spajić izložio je 20-tak svojih likovnih radova. Na pianu je virtuosno nastupila učenica gimnazije Melanie Bukvić. Po držanju zainteresiranog slušateljstva i gledateljstva vidjelo se kako je ovaj mali kulturni događaj pao na plodno tlo.

Svečana akademija 21. studenog u Nierfernu kod Pforzheima predstavlja vrhunac kulturnog dijela obilježavanja srebrnog jubileja. U nazočnosti uglednih uzvanika, prije svega biskupa đakovačko-srijemskog mons. Marina Srakića, provincijala salezijanskog don Stjepana Bolkovca, mjesnog dekana vlč. Andrea Möhrlea, te bivših (don Ivana Plješe, don Ive Nedića, don Mihaela Rodića, don Joze Kajića) i sadašnjih svećenika (don Ivana Bolkovca i don Stjepana Pasarića) pred oko 400 vjernika izveden je dopadljiv program. Tome je najviše doprinio mješoviti pjevački zbor župe Marije Pomoćnice koji je za ovu svečanost doputovao iz Zagreba. Zahtjevna djela domaćih i europskih skladatelja izvedena su s posebnom svježinom i na velikoj umjetničkoj razini. Za nazočne Nijemce pravo kulturno iznenađenje.

U trosatnom programu izmjenjivali su se kratki govori uzvanika i domaćina s glazbenim, plesnim i poetskim točkama. Pastoralni referent Misije iznio je kratki povijesni pregled te moderirao ovaj zaista svečani program.

Biskup Srakić i provincijal Bolkovac u svojim su govorima izrazili zahvalnost

Biskup Marin Srakić i koncelebranti za vrijeme mise u Bruchsalu

njemačkim domaćinima na širokogrudnosti koju su nam pokazali, ali i zabrinutost za ovako dug boravak naših vjernika u tuđem svijetu. Mjesni dekan Möhrle istakao je činjenicu kako su Hrvati svojom nazočnošću dali znatan doprinos kulturnoj slici grada Pforzheima, a i za mjesnu Crkvu predstavljaju pravo obogaćenje. Nadalje je rekao da bi život bez Hrvata bio veliko osiromašenje za ovaj grad, te izrazio najljepše želje za budućnost naše zajednice.

Sutradan, u nedjelju 22. studenog, uslijedile su dvije svečane mise uz sudjelovanje knežijanskog zbora, a pod vodstvom biskupa mons. Marina Srakića. Najprije su u Bruchsalu na podnevnoj misi koncelebrirali provincijal don Stjepan Bolkovac, delegat za hrvatsko dušobrižništvo u Njemačkoj fra Josip Klarić, urednik „Žive zajednice“ fra Anto Batinić, bivši i sadašnji svećenici Misije, te vikar južnonjemačke salezijanske provincije P. Grüner.

Na koncu dvosatnog bogoslužja izmijenile su se čestitke Provincijala iz Zagreba i Delegata iz Frankfurta. Onda se

prešlo u njemački župni centar sv. Pavla, gdje su članovi pjevačkog zbora i misijskog pastoralnog vijeća priredili bogat ručak za počasne goste i pjevače iz Zagreba.

Svečana misa je u „zlatnom gradu“ Pforzheimu počela u 18 sati, za jesenje dane prilično kasno. To se primijetilo i na broju nazočnih vjernika, koji nisu bili ispunili crkvu kao u Bruchsalu. Ipak sve se i na ovoj misi odvijalo svečano i dostojanstveno.

Kao i u Bruchsalu, izrečene su prigodne molitve vjernika od strane samih vjernika, a darovi na oltar (vino, kruh, Biblija, tamburica, lopta i cvijeće) prineseni su u narodnim nošnjama različitih hrvatskih krajeva.

Mješoviti zbor Marije Pomoćnice iz Zagreba dao je i misnom slavlju u Pforzheimu onu umjetničku, svečanu dimenziju. Pedesetak pjevača i pjevačica, pod sigurnom rukom dirigenta Eduarda Adameka i mlade orguljašice Petre Jurković, opet je zablistalo unatoč naporu putovanja i uzastopnih nastupa. Nakon mise u Pforzheimu opet susret uz jelo i piće. Ovoga puta u našem misijskom centru. Domaćini i gosti bi najradije bili ostali do jutro u pjesmi i druženju. No, put do Zagreba je dug i posao zove. Pjevači s Knežije odlaze svojim autobusom oko 22 sata. Zaželjeli smo im sretan put i što skorije ponovno viđenje. I slušanje njihovih skladnih pjevova.

Bože, hvala ti na divnom daru 25-godišnjeg postojanja, truda i radosti, koje nam dopusti okruniti ovako lijepom, radošću i zadovoljstvom ispunjenom proslavom!

D. S.

U Misiji se njeguje rad s ministrantima i čitačima, a vjernici pobožno sudjeluju u slavlju i molitvi

BERLIN – IZLET MLADIH U DOMOVINU

Bilo je super

Mladi iz Berlina posjetili Knin, Sinj, Visovac, Trogir, Split, Šibenik, Zagreb i Mariju Bistricu

Što se više bližio dan polaska u domovinu temperatura je rasla u srcima mladih. Jesenski praznici ovoga puta su ih usmjerili prema Hrvatskoj. Na put u Hrvatsku, udobnim autobusom, krenulo je 37 mladića i djevojaka (14–21 godine starosti), predvođenih fra Jozom i s. Fabiolom, te vozačima Klausom i Slavkom iz autobusne firme „Zihm's Reisen“. Krenuli smo u subotu, 17. listopada, u poslijepodnevnom satima. Prvo odredište bio je Knin. Stigavši sretno u Knin, u nedjelju oko 13 sati, lijepo smo dočekan ispred crkve i samostana sv. Ante od gvardijana fra Bernarda Dukića koji nam je u kratkim crtama govorio o povijesti Knina, te o sudbomosnim trenucima za Knin za vrijeme „Oluje“. Mladi su imali vremena prošetati Kninom, poći na tvrđavu, te se pridružiti velikom vjerničkom mnoštvu prognanika i izbjeglica iz Bosne u Domu hrvatske vojske gdje je u 18 sati slavljena misa koju je predvodio fra Bernard u zajedništvu s prelatom Georgom Walfom, fra Jozom Župićem i fra Pavlom Norcom-Kevom. Za vrijeme mise pjevali su mladi iz Berlina predvođeni s. Fabiolom Bobaš.

Nakon mise oko 120 djece iz Knina, koji su te večeri dobili i ime „Anđeli Knina“, pjevali su pod vodstvom s. Ivane Oltran. Fra Jozo je predao fra Bernardu 5000,- DM za darove djeci Knina što će

im biti podijeljeni za blagdan sv. Nikole. Fra Bernard je srdačno zahvalio i dao simbolične darove fra Jozi i prelatu Walfu – torbicu i plaketu samostana i svetišta sv. Ante. Pozdrave ispred vjerničke zajednice u Kninu uputila je mladima iz Berlina i jedna djevojka.

Tada je nastupio sastav iz Berlina VIS „Opres“ i kroz dva sata zabavljao mlade koji su u velikom broju uživali u plesu i druženju.

Večera pred samostanom, a onda prenoćište u sinjskom hotelu „Alkar“. Dan u Sinju iskoristili smo za pohod Gospinom svetištu, razgledavanju samostanskog muzeja pod vodstvom gvardijana fra Eugena Poljaka, te slobodnoj šetnji ulicama Sinja i pohodu sinjskoj tvrđavi.

U poslijepodnevnom satima krenuli smo prema apartmanima „Medena“ kod Trogira. Tu smo u prekrasnom maslinjaku, tik uz more, proboravili tri dana, a odatle pohodili Trogir, Split, Visovac i Šibenik. Svatko je na svoj način doživio ljepotu dalmatinskih gradova s prekrasnim katedralama, uskim uličicama i kulturnom baštinom kojoj se divi cijeli svijet. Spomenuo bih zanimljivost s Visovca. Reče mi jedna djevojka: „Ovdje je kao u raju, ali ja ne bih mogla ovdje živjeti, jer mi nedostaje kino i supermarket“.

Napustili smo Dalmaciju i krenuli prema sjeveru. Kratko zadržavanje na Plitvičkim jezerima. Bilo je vremena za kupovanje suvenira, a onda put Stubičkih Toplica. U bazenu hotela „Matija Gubec“ u Stubičkim Toplicama

mnogi su uživali kupajući se u toploj vodi. Odmoreni, sutradan krenuli smo u Mariju Bistricu. Časna sestra sakristanka uključila je razglas preko kojega smo slušali povijest svetišta, a onda nam je i kapelan Štef uputio nekoliko srdačnih riječi i pozdravio sve naše vjernike u Berlinu. Hvala mu što je imao vremena za naše mlade. Kupovanje suvenira. Fotografiranje.

Sunce je razbijalo maglu, a naš je autobus jurio zelenim bregima prema Zagrebu i Stepinčevoj katedrali. Uz grob blaženika mladi su se pomolili, a onda iskoristili sunčan dan za razgledavanje Zagreba. U večernjim satima trebalo je natrag u Berlin. Kroz Austriju i Njemačku padala je kiša, ali u autobusu je bilo živo. Po povratku u Berlin, 24. listopada, neki su sabrali svoje dojmove i stavili ih na papir, pa ih na kraju navodimo:

– Putovanje u Lijepu našu jako mi se svidjelo. Posjetivši tvrđave gradova Knina, Sinja, Splita i Šibenika uvjerio sam se u ljepotu i divotu tih mjesta. Otočić Visovac nadmašio je svojom ljepotom i tišinom sve drugo. Marija Bistrica se pokazala oazom mira i ljubavi. Ovakva putovanja trebalo bi češće organizirati.

– U kratkom vremenu posjetili smo mnoge lijepe hrvatske gradove, a posebno treba istaknuti kako se mladima najviše svidio trodnevni boravak u trogirskim apartmanima „Medena“. Nadam se da će još biti ovakvih putovanja.

– Što na kraju putovanja reći nego „super“. Mislim da je dosta značilo druženje za našu hrvatsku mladež iz Berlina. A još u domovini, bilo je fantastično. Ako se drugi put bude radilo ovako nešto, bolje bi bilo iznajmiti apartmane za cijeli tjedan dana, pa onda odatle posjećivati neka mjesta.

– Meni je putovanje bilo super.

– Meni se je najviše svidjelo u apartmanima „Medena“

Nekoliko dana iza toga mladi su opet došli u misiju da izmijene fotografije, da međusobno popričaju i da već sada planiraju kamo krenuti sljedeći put.

fra Jozo Župić

Pozdravi prelata Georga Wolfa iz Berlina i fra Bernarda Dukića u dvorani Doma Hrvatske vojske u Kninu. U pozadini dječji zbor „Anđeli Knina“

STUTT GART

Studijsko putovanje u domovinu

Stotinjak mladih iz Stuttgarta posjetili Varaždin, Zagreb, Đakovo, Vukovar, Pulu i Trsat. „Lijepom našom“ kod nas.

I ove godine stotinu mladih iz Hrvatske katoličke misije Stuttgart, predvođeni voditeljem fra marinkom Vukmanom i časnim sestrama Nevenkom Tadić i Milom Topčić, pohodili su od 23. do 30. listopada Hrvatsku za vrijeme jesenskih praznika u Njemačkoj. Cilj putovanja, kao i prijašnjih godina, bio je upoznavanje domovine, njezinih kulturnih i povijesnih spomenika, kako mladi ne bi zaobrivali korijenje, mjesta odakle su njihovi djedovi i roditelji. Prvo odredište bile su Varaždinske Toplice. Ovdje su mladi posjetili 50-tak ranjenih branitelja kojima su predali i prigodne darove, voditelj im je prenio pozdrave i želje za što brži oporavak u ime vjernika iz Stuttgarta. Na putu prema Našicama, gdje su odsjeli kod obitelji, kratko su posjetili Suhopolje gdje im je bio pripremljen srdačan doček župnika Mate Bunića i načelnika općine dr. Hocka. U Našicama su mladi predvodili pjevanje u prepunoj našičkoj crkvi, a voditelj misije misno slavio. On je zahvalio fratrima i brojnim obiteljima u Našicama na srdačnom prijemu. Za potrebe Caritasa gosti iz Stuttgarta predali su novčani dar, nekoliko nogometnih lopti te kazetofon, a svim obiteljima Papine slike. Treći dan boravka u Slavoniji iskoristili su za posjet Đakovu, katedrali, te ručali u vojarni, a nakon toga posjetili legendarni grad,

grad stradanja, patnje i hrvatskog otpora – Vukovar. O povijesti ovog ranjenog grada, koji će još dugo liječiti svoje rane, mlade je upoznao gvardijan samostana u Vukovaru fra Branko Kosec.

Prije posjeta srcu domovine i njezinu glavnom gradu, vjeroučenici iz Stuttgarta posjetili su Osijek – pokrajinsko, upravno, sveučilišno i kulturno središte istočne Hrvatske. Mladi su upoznati s njegovim zvjezdanim trenucima kao i njegovim vrtoglavim usponima i padovima. U Osijeku ih je srdačno primio i pozdravio gosp. Srećko Lovrinčević, župan osiječko-baranjski. U Zagrebu su mladi imali više zanimljivih susreta. Nakon što su se uspješno predstavili u jutarnjem programu Hrvatske radio-televizije u emisiji „Dobro jutro, Hrvatska“ posjetili su kaptol i grob bl. Alojzija Stepinca u zagrebačkoj katedrali, te razgledali spomen-zbirku na Kaptolu u kojoj se čuvaju predmeti, dokumenti i fotografije iz života kardinala Alojzija Stepinca. Potom su obišli i sabornicu Hrvatskog državnog sabora gdje su upoznati s poviješću Sabora i s njegovim današnjim radom. Kratko su navratili i do Pule, razgledali njezine ljepote, posebno Arenu pod vodstvom fra Anselma Stulića te odsjeli u Opatiji. Vrhunac tjednog boravka u domovini bio je posjet Gospinu

svetištu na Trsatu gdje su mladi slavili zahvalnu misu te bili upoznati sa poviješću i životom ovog velikog gospina Svetišta. Misu i upoznavanje s poviješću poznatog samostana imao je fra Ivica Miklenić, kapelan na Trsatu.

Na ovom studijskom putu diljem domovine mladi su darivali ranjenike, obitelji, djecu. Vrijednost ca. 20 000 DM.

„Lijepom našom“

Domaćin glazbeno-scenskog spektakla „Lijepom našom“ bila je i naša Misija. Ova najveća i najgledanija priredba u Hrvatskoj i među Hrvatima izvan domovine održana je u poznatoj dvorani Schwabenlandhalle u Fellbachu 29. studenoga.

Osim sekcija naše misije u spektaklu su sudjelovali pjevači Kićo Slabinac, Dražen Žanko, Sanja Doležal, Željko Sesvečan, Šimo Jovanovac, Ansambl Bonaca, Mate Bulić, Barbara Othman, Vlatka Kopic-Tena te tamburaški orkestar Hrvatske radio-televizije. Cijelu priredbu snimao je HRT i emitirao u uobičajeno vrijeme.

15.11.1998. u 18 sati u dvorani Misije, Hohenzollernstr.11, gostovali su hrvatski jezikoslovci iz Zagreba: dr. sc. Mijo Lončarić i prof. Ante Bičanić. Govorili su o povijesnom razvoju hrvatskoga jezika u 20. stoljeću i jezičnim savjetima za pravilno pisanje i govorenje te predstavili dvije knjige: *Priručnik za pravilno pisanje* i *Hrvatski školski rječnik*.

M. Vukman

Mladi iz Misije Stuttgart na kaptolskom trgu pred zagrebačkom katedralom

GÖPPINGEN

Seminari za obitelji i ministrante

Bračni parovi HKM Göppingen sudjelovali su na obiteljskom seminaru od 23. do 25. listopada o.g. u turističkom naselju Lossburg. Budući da bračna veza dolazi sve više u krizu i da je u Njemačkoj svaki treći brak rastavljen, a u većim gradovima i svaki drugi, i da je prošle godine bilo 7% više rastavljenih brakova nego dosadašnjih godina, tj. od ukupno 423 000 sklopljenih brakova, 18 802 brakova se rastalo, voditelji seminara dr. Ivan i dr. Ruža Grbešić izabrali su

temu seminara: „Komunikacija u partnerstvu i u braku“. Nekomunikacija između partnera je naime najčešći uzrok njihova razilaženja.

Mladi bračni parovi imali su prilike u trodnevnom intenzivnom radu bolje upoznati sebe i svog bračnog druga da bi njihov brak što bolje funkcionirao, a isto tako stekli su nova iskustva kako bi u svakidašnjem životu mogli pomoći svojim poznanicima i prijateljima da bi

u njihovoj bračnoj vezi bilo više sreće, zadovoljstva i ljubavi.

Po drugi put ove godine, ministranti HKM Göppingen, su se okupili u biskupijskoj kući za mlade Rot a.d. Rot od 16. do 18. listopada na ministrantski seminar.

Seminar je organizirao i vodio misijski pastoralni djelatnik Branko Galić. U trodnevnom zajedničkom i ugodnom druženju ministranti su uvježbali oltarsku službu kako bi cijela euharistijska zajednica ugodnije doživljavala liturgijsko slavlje. Njihov je cilj bio ne samo naučiti bez greške ministrirati i u svakom trenutku znati dodati, pridržati, obaviti ili izgovoriti, nego da s ljubavlju obavljaju svoju službu i da u toj službi uvijek otkrivaju nešto novo i lijepo.

B. Galić

Susret hrvatskih žena u Göppingenu

Sudionici obiteljskog seminara Misije Göppingen u Loßburgu

FRANKFURT

Pomoć župi Berak kod Vukovara

I o ove godine, 24. listopada, održano je njemačko-hrvatsko slavlje na frankfurtskom Merianplatzu. Usprkos lošem vremenu hrvatski su demokršćani nastupili u njemačkoj javnosti s hrvatskim informacijama, pokazali solidarnost s ratnim žrtvama, prakticirali druženje sa sunarodnjacima i domaćinima te pridonijeli obnovi ratom opustošene župe Berak kod Vukovara. To je bila svrha ove dobrotvorne priredbe, na koju su se i Nijemci pomalo priključili. Trg je posjetio zamjenik gradskog predstojnika i prenio pozdrav Grada, a među gostima su bili i hrvatski konzuli, gosp. Lipnjak i gosp. Penić-Bernhardt.

Ispo

Krizmanici u domovini

U subotu, 17. listopada, okupili su se roditelji mladića i djevojaka koji se prijavljaju za sakrament potvrde koji će im biti podijeljen iduće godine. Susret su naizmjenice vodili župnik o. Josip i suradnik gosp. Tomo Tadić. Razgovaralo se o problematici pouke za sakrament potvrde i o skorom putovanju budućih potvrđenika u domovinu.

Mladi obišli hrvatsko Podunavlje

Skupina pripravnika i pripravnica za sakrament potvrde, uglavnom učenici osmog i devetog razreda predvođeni župnikom o. Josipom Šimićem i suradnikom gđom. Marom Gongolom, a u pratnji gosp. Zlatka Gongole i gđe Marice Stojić, bili su od 25. do 30. listopada u domovini. Tom prigodom obišli su Zagreb (katedralu s grobom bl. Alojzija Stepinca, Gornji Grad, grob sluge Božjega oca Ante Antića u crkvi Gospe Lurdske), Mariju Bistricu, Požegu, Našice, Đakovo, Vinkevoce, Nuštar, Cerić, Vukovar i Borovo Naselje, Šarengrad, Ilok, Tovarnik, Aljmaš, Osijek, Beli

Manastir i Batinu. Svrha putovanja bila je upoznavanje ratom pogođenih krajeva, posebice poratni život ratom pogođenih župa u koje se ljudi sve više vraćaju. U utorak, 27. listopada, u đakovačkoj katedrali mlade je primio đakovački biskup mons. dr. Marin Srakić. Tom prigodom mladi su mu predali skromni dar za župe u istočnom Srijemu. Istoga dana prigodom obilaska Vukovara mladi su predali franjevcu o. Anti Perkoviću, župniku Borova Naselja, zelenu misnicu-boromejku za vukovarsku župu.

Predavanje i razgovor o problemu narkomanije

U nedjelju 8. studenoga, poslije mise u Esslingenu, na misijskoj tribini, pred oko stotinjak starijih i mladih, nastupili

su s. Bernardica Juretić i gosp. Mateo. Sestra Bernardica je govorila o problematici narkomanije općenito i o djelovanju komune za liječenje mladih narkomana u kojoj ona djeluje. Gosp. Mateo je iznio potresno svjedočanstvo svojeg robovanja drogi i potom teški ali uspješni put odricanja i liječenja, te svoje današnje djelovanje u komuni. Poslije predavanja razvila se diskusija.

Tjedan dana kasnije, poslije mise u Esslingenu, na misijskoj tribini, nastupili su jezikoslovci iz Zagreba dr. Mijo Lončarić i prof. Ante Bičanić. Prvi je govorio o povijesnom razvoju hrvatskoga jezika u 20. stoljeću, a drugi ponudio jezične savjete za pravilno pisanje i govorenje. Nakon predavanja predstavili su *Priručnik za pravilno pisanje i Hrvatski školski rječnik*. **H. Daleković**

Krizmanici i njihovi pratilci iz HKM Esslingen na vukovarskim ruševinama. Voditelj Misije fra Josip Šimić darovao je župniku Borova Naselja fra Anti Perkoviću zelenu misnicu boromejku za vukovarsku župu

Drugi misijski susret i područni pastoralni sastanak

Nakon što su se svi skupa prvi put prošle godine vjernici Misije Bamberg okupili u Coburgu, ove je godine takav susret priređen 14. studenoga u Bambergu. Svečano misno slavlje predvodio je voditelj zajednice dr. Vinko Kraljević, uz koncelebraciju Tomislava Antekolovića, bivšeg svećenika naše Misije. Na susretu se nakon mise raspravljalo o

sadašnjosti i perspektivi naše hrvatske katoličke zajednice, koja je osnovana prije 27 godina. U crkvenoj dvorani je izveden folklorni i zabavni program, a za raspoloženje se pobrinuo i sastav „Srebrne žice“.

Tom dijelu susreta pridružio se i fra Josip Klarić, delegat za hrvatsku pastvu u Njemačkoj. Bio je to ujedno i početak

njegova službenog pohoda ovoj Misiji, tako da je u nedjelju, 15. studenoga, predvodio mise u Coburgu, Bayreuthu i Bambergu (našoj zajednici pripada i Rothenburg o.d. Tauber). Delegat Klarić sudjelovao je sljedećega dana i na područnom pastoralnom sastanku hrvatskih svećenika i pastoralnih suradnika iz cijele Bavorske. **Pavo Mikić**

25. OBLJETNICA HKM HEILBRONN

„U vjeri, nadi i ljubavi“

Pod tim su geslom vjernici HKM Heilbronn 18. listopada obilježili 25. obljetnicu njezina djelovanja. Propovijedao kardinal Kuharić. „Lijepom našom“ i svečana akademija. Misija Heilbronn, kao integralni član mjesne njemačke župe, jest novi model župnoga zajedništva stranih i domaćih vjernika. Brojne aktivnosti u proteklih 25 godina.

U nedjelju, 18. listopada, svečano je proslavljen 25. rođendan Hrvatske katoličke misije Heilbronn. Svečanu misu predvodio je i propovijedao uzoriti kardinal Franjo Kuharić, koji je za tu prigodu u pratnji ravnatelja inozemne pastve i novog generalnog vikara zagrebačke nadbiskupije msgr. V. Stankovića došao u Heilbronn.

Svečanom slavlju prethodila je trodnevna koju je predvodio dr. fra Šimun Šito Ćorić iz Berna. U subotu, 17. listopada, u organizaciji Misije i svih hrvatskih udruga grada Heilbronna, u gradskoj je dvorani „Harmonie“ bilo doista harmonično. Hrvatska televizija snimala je po prvi puta izvan granica Hrvatske popularnu emisiju „Lijepom našom“. Posjetitelji, koji su za tu prigodu došli i izvan područja Misije Heilbronn, njih preko tisuću, čestim su i dugim pljeskom pozdravljali zvijezde hrvatske lake i narodne glazbe: Krunoslava Kiću Slabinca, Miroslava Škoru, Šimu Jovanovca, Jasnu Zlokić, Marinu Tomašević, braću Begić, Matu Bulića, „Hrvatske barune“, zaista veoma nadarenu mladu sopranisticu Barbaru Otman, te veliki tamburaški orkestar HRT-a s maestrom Sinišom Leopoldom. Kao i uvijek Misiju su vodili Mirna Berend i Branko Uvodić. Nakon „službenog dijela“ za mlade, kojih je bilo doista puno, svirali su „Hrvatski baruni“, a Kićo je izveo svoj „rock-show“, i zapalio mlado ali i malo starije gledateljstvo, među kojim je bilo i Nijemaca.

No kruna slavlja bila je svečana euharistija u crkvi sv. Augustina, predvođena kardinalom Kuharićem uz koncelebraciju perlata Stankovića, provincijala Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda p. Lucija Jageca, referenta za strane vjernike biskupije Rottenburg-Stuttgart prelata Jürgena Adama, njemačkog dekana msgr. Westenfelda, delegata za hrvatsku pastvu u Njemačkoj p. Josipa Klarića, župnika domaće

njemačke župe p. Veselka Lachnera, provincijskog ekonoma p. Željka Željznaka, uz još osam hrvatskih, njemačkih i jednog talijanskog svećenika. U prepunoj crkvi bilo je nazočno i dvadesetak časni sestara, mahom franjevačke provincije Sv. Obitelji iz Bijelog Polja, od kojih su dvije pastoralne suradnice Misije, a deset ih radi u Caritasovom staračkom domu sv. Elizabete.

Naša kršćanska prepoznatljivost

Nakon pozdrava voditelja Misije patra Radovana upućenog kardinalu Kuhariću te koncelebrantima, kardinal je, uvodeći u euharistijsko slavlje, između ostalog najprije na hrvatskom a potom i na njemačkom jeziku rekao: „Dočekala vas je u tuđini briga Crkve, kako hrvatske tako i njemačke, kojoj smo veoma zahvalni. Posebno u prvo vrijeme vašeg boravka Misija vam je nudila utočište.“ Potom je prelat Adam, koji je zbog operacije koljena došao na štakama, na hrvatskom jeziku rekao: „Slavimo 25 godina Misije koja pomaže u ovome svijetu, koji je bez orijentacije, ljubavi i mira.“ Crkva sv. Augustina, u kojoj vjernici od 1973. godine svake nedjelje i blagdane slave sv. misu, orila je od složenog i zdušnog pjevanja razdraganog i svećarski raspoloženog puka, patra Šite s njegovom neizbježnom gitarom, i pjevačkom skupinom „Corus croaticus“.

Očito još uvijek pod dubokim dojmom pohoda Sv. Oca Hrvatskoj i proglašenja blaženim kardinala Alojzija Stepinca, kardinal je u homiliji tumačio Papine riječi upućene hrvatskom narodu.

Procesija s prikaznim darovima bila je veoma dojmljiva. Izbjeglički bračni par iz Bosne i Hercegovine prinosi kruh i vino i prikazuje sve svoje patnje ali i nadu u povratak molitvom drhtavog glasa. Djeca donose knjigu na hrvatskom i na njemačkom jeziku. U molitvi ističu svoju dvojezičnost s kojom rastu, ali i svoje probleme: „Molimo na

hrvatskom, a mislimo na njemačkom jeziku“. Dvoje mladih donosi Bibliju a mladi bračni par drveće, kao simbol svoje generacije i simbol mladoga, bračnoga života i budućnosti roda svog, te mole za brojnu djecu. Bračni par, srednjih godina, moli za sve koji su morali napustiti svoje ognjište i doći u tuđinu, za one koji su tu umrli, za bolesne i nemoćne.

Na kraju euharistijskog slavlja je p. Radovan zahvalio svima na oltaru i pred oltarom, koji su pripomogli u organizaciji ovakvog slavlja, kakvog u Heilbronnu već dugo nije bilo, a posebno časnim sestrama, pastoralnim suradnicama Ines, Verici i Vitaliji, koje su prije radile u Misiji, te sadašnjim, Marti i Mariji, koje su posebno podnijele „tret dana“. Msgr. Stanković je čestitao i zahvalio svim djelatnicima Misije.

U župnoj dvorani je poslije euharistijskog slavlja održana svečana akademija, kojoj nažalost kardinal Kuharić i msgr. Stanković nisu mogli prisustvovati. Nakon otpjevanje hrvatske i njemačke himne domaći župnik, p. Veselko Lachner, i sam Hrvat i član hrvatske franjevačke provincije, u ime župe pozdravlja nazočne goste.

U svom pozdravnom govoru prelat Adam ističe tri misli: Prvo: proglašenje blaženim kardinala Alojzija Stepinca, „koji je bio duboko spiritualna osoba i koji je zbog toga proglašen blaženim. On je primjer svima nama. Križ je ono što treba resiti biskupa, ne mitra i kardinalski purpur.“ Drugo: zahvaljuje misijskom i karitativnom osoblju za 25 godina neumornog rada. Zahvaljuje svim vjernicima Misije na njihovoj vjernosti Crkvi i na motiviranju mladih za Crkvu. Treće: „I što sada?“, pita prelat Adam i nastavlja: „Crkva ima budućnost jer ona je vizija i realnost Isusova. Misija Heilbronn je integrirana u župu sv. Augustina, i to je novi model mjesne Crkve, to je zajednica života stranaca i Nijemaca.“ Svoj je nagovor završio na hrvatskom jeziku riječima: „Braćo i sestre, Bog vas sve blagoslovio!“.

Provincijal Jagec ističe, da je njemačka Crkva Hrvate prepoznala kao kršćane i zaželio, da u domaćoj Crkvi također budu prepoznatljivi u vjeri i ljubavi prema Bogu i narodu, te zahvaljuje subraći koja od početka vode ovu Misiju.

Predstavnik veleposlanstva Republike Hrvatske iz Bonna, gosp. Segrak zahvaljuje crkvenim i državnim strukturama Njemačke i ističe iznimno bogat i plemeniti rad Crkve, koja je „kao luč

svijetlila u tami tudine i pokazivala pravi put.“ Pater Klarić u svojoj pozdravnoj riječi reče: „Vi slavite posebnost, a to vas čini prepoznatljivim i činiti će vas i dalje, ako budete živjeli prema motu Vaše proslave: u vjeri, nadi i ljubavi.“

Domaći dekan msgr. Westenfeld reče očitog ganuta: „Vi znadete slaviti. Duboko sam dirnut. 25 godina sigurno je dobar razlog za slavlje. Ako se vi veselite, veselimo se i mi, pa je ta radost dvostruka. Vi imate velikog udjela u razvitku ove zemlje i to ne samo na materijalnom nego i kulturnom i duhovnom planu. Zahvaljujem što je u vašoj Misiji pastoralni i karitativni rad oduvijek bio jedno. Zahvaljujem hrvatskim časnim sestrama koje već 30 godina rade u Caritasovom staračkom domu. Kada čujem parole protiv stranaca, povučem se u samoću i stidim se.“

Zahvaljujem domaćoj župi i župniku, koji su vas integrirali i na sve vas zaziham Božji blagoslov.“

Povijest djelatnosti Misije

U kratkoj povijesti Misije p. Radovan je podsjetio na početke. Misija je osnovana pred Božić 1973. godine, a prvi misionar bio je član hrvatske franjevačke provincije p. Davorin Idžojić, koji ju je vodio do 1982. godine kada ga je zamijenio sadašnji voditelj. Misionaru je od početka pomagao pastoralni suradnik gospodin Jozo Penavić. Nakon njegova odlaska u mirovinu dolazi sestra Ines Marić a nešto kasnije i s. Verica Grabovac iz provincije Sv. Obitelji iz Bijelog Polja. Sadašnje pastoralne suradnice su časne sestre iste provincije i to Marta Barišić i Marija Pehar.

Caritas otvara 1974. godine, u Heilbronnu socijalni ured u kojem od samog početka i još uvijek radi socijalni radnik Ivan Šarić. Budući da se područje Misije proširilo i na područje Öhrin-

Kardinal Kuharić
predvodio
je svečanu
koncelebriranu
misu

gena i Künzelsau, Caritas otvara socijalni ured i u tim mjestima. U prvo vrijeme je ta mjesta opsluživao Šarić, a područje Lauffena Marijan Šporčić, kojeg je poslije četiri godine rada zamijenio Marijan Bašić, sadašnji socijalni radnik u Ulmu. Od 1993. socijalnu službu u Künzelsau, Öhringenu i Schwäbisch Hallu vodi gospodica Marinka Šekerija. Pater Radovan ističe veoma dobru i tijesnu suradnju pastoralne i socijalne službe tijekom svih 25 godina, što je uvijek bilo primjerom drugim misijama na području Njemačke.

Uz redovitu široku pastoralnu te karitativnu djelatnost Misije ide i kulturno-sportska. Tako je Misija već 1980. osnovala folklornu sekciju „Tomislav“, koja je kasnije prerasla u sekciju mladih a prije godinu dana u Hrvatsko kulturno umjetničko društvo mladih, koje je ovih dana integrirano u kulturno-sportsko društvo. 1982. godine osniva se sportsko društvo „Plavi“ s nogometnom i kuglaškom sekcijom. Danas to društvo ima i šahovsku sekciju.

Zajedno sa socijalnim radnikom misionar osniva 1987. godine Hrvatsko-njemačko društvo, koje je dva puta organiziralo studijsko putovanje po Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini, da Nijemci upoznaju kulturu i zemlju Hrvata.

Odmah na početku agresije na Hrvatsku osniva se Koordinacijski odbor za pomoć Hrvatskoj, sastavljen od predstavnika Misije, njemačke župe sv. Augustina, Caritasa te predstavnika svih sportskih i kulturnih društava Heilbronna i okolice. Sve humanitarne akcije išle su u organizaciji ovoga odbora. Osniva se „Klub 1000“, koji je prikupio oko 300 000 DM u novcu, a cjelokupna pomoć Hrvatskoj u ratu iznosi više od pola milijuna maraka.

Na kraju p. Radovan reče: „Da je rad Hrvatske katoličke misije Heilbronn u četvrt stoljeća njenog postojanja bio doista plodonosan, pokazuje i sljedeća statistika. Od 1973. godine do danas bilo je: 683 krštenja, 415 prvopričesnika, 320 krizmanika te 132 crkvenih vjenčanja.“

Akademija sigurno ne bi bila tako svečana i na tako visokoj kulturnoj razini, da nije bilo glazbene obitelji Kuzman iz Zagreba. Posebno djeca te obitelji Dora i Danijel dojmili su svojom virtuoznosti na čelu odnosno violini. Vrhunac je svakako bio završni kvartet: majka Jelica (glasovir), otac Silvano (violina), kćerka Dora (čelo) i sin Danijel (violina).

Mladi Misije, koji su na hrvatskom i njemačkom jeziku vodili program, izveli su na kraju veoma profesionalno recital fra Bože Marića „Svjetlo u tami“, što su nazočni nagradili dugim i burnim pljeskom. Posebno dirljiv bio je sam kraj, kada su mladi darivali dosadašnje pastoralne suradnice časne sestre i patra Radovana, te im zahvalili na dosadašnjem predanom radu.

Slavlje je sva četiri dana pratila samostalna izložba člana Misije, vrsnog slikara naive Marijana Pintarića, koja je kod mnogobrojne publike naišla na dobar prijem.

Domjenkom, koji je organizirala kuglaška sekcija, završilo je ovo veliko slavlje, koje će se u Heilbronn doista dugo pamtili.

Ivan Šarić – Bača.

tonici
režane
emije

MOZAIK

Mješoviti pjevački zbor HKM Düsseldorf daje veliki doprinos kvaliteti bogoslužja u toj zajednici ▶

▼ Zabavno-glazbeni karavan Hrvatske televizije „Lijepom našom“ protutnjao je i kroz Heilbronn

▼ Slika za uspomenu s krizme u Rosenheimu: krizmanice i krizmanici s biskupom i svećenicima

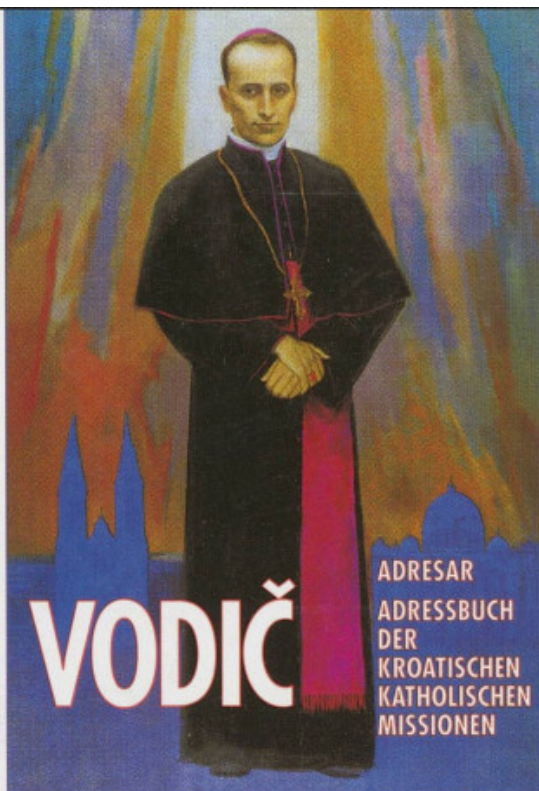
OGLAS

● **Prodaje se velika kuća, smještena u najljepšoj uvali u Puli,** na samoj morskoj obali, s oko 300 m² stambenoga prostora. U kući se nalazi veliki stan, ljetni i zimski paviljon za stanovanje i ljetovanje, dva apartmana, vinski podrum i bar, garaža, parkiralište za tri automobila, te vrt. Kuća ima modernu i kompletnu infrastrukturu, sa svim potrebnim instalacijama, te podno i solarno grijanje. Cijela kuća je luksuzno namještena. Procijenjena vrijednost objekta je 2 000 000 DM (dva milijuna maraka), a prodajna cijena je 1 550 000 DM (jedan milijun i petstope-
set tisuća DM). **Sve informacije na telefon: 0202/44 50 60 ili na telefax: 0202/44 50 95.**

▼ Svečana procesija ulicama Münchena u povodu 50. obljetnice Misije. Ni kiša nije omela proslavu. Foto: P. Lovrić

NOVI VODIČ

Iz tiska je izišao novi VODIČ, adresar hrvatskih katoličkih misija i župa u svijetu, koji već godinama izdaje Hrvatski dušobrižnički ured. Radi se o najnovijim adresama, telefonskim i telefaks brojevima, kao i najaktualnijim personalnim promjenama u hrvatskim katoličkim misijama i župama. U Vodiču se osim toga nalaze također adrese socijalnih ureda Caritasa i psiholoških službi na hrvatskom jeziku; adrese njemačkih biskupija i biskupijskih referata za pastoral stranaca, kao i adrese biskupijskih i redovničkih sjedišta Crkve u Hrvata, kako u Hrvatskoj tako i u BiH. Tu su i adrese diplomatsko-konzularnih predstavništava Republike

Hrvatske i RBiH, te poštanski i telefonski pozivni brojevi mjesta u Hrvatskoj i Federaciji BiH.

Po tomu je ovaj VODIČ jedinstven, jer se u njemu mogu naći uglavnom sve najvažnije adrese hrvatskoga iseljništva, osobito hrvatske inozemne pastve, bilo da se radi o hrvatskim katoličkim misijama u Europi, bilo o hrvatskim katoličkim župama u Sjevernoj i Južnoj Americi, Australiji i Novom Zelandu... Abecedni popis imena na kraju olakšava pronalazak adrese osobe koju tražite.

Na naslovnoj stranici Vodiča nalazi se Biffelova slika u boji našeg novog blaženika Alojzija Stepinca, a na zadnoj stranici slika katedrale u Kölnu, koja je ove godine proslavila svoj 750. rođendan.

Novi VODIČ, po cijeni od 5,50 DM, možete naručiti na adresi:

Hrvatski dušobrižnički ured, An den Drei Steinen 42, D-60435 Frankfurt, tel. 069/9 54 04 80, fax. 95 40 48 24.

Prigodom izleta u domovinu mladi iz Stuttgarta posjetili su i ranjenike i invalide domovinskog rata u Varaždinskim Toplicama. Uručili su im darove i ohrabрили ih svojom pjesmom, kojoj su se pridružili i sami ranjenici. ▶

▼ Mladi iz Berlina bili su također na izletu u domovinu, a zajedno su se slikali pod okriljem spomenika sv. Franji u dvorištu franjevačkog samostana, sjemeništa, gimnazije i svetišta Gospe Sinjske u Sinju

